

PEDAGÓGUSOK

LAPJA

LXVI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2010. NOVEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

11.

JÓ ERKÖLCS

Azt, hogy a végkielégítéseket 98 százalékos különadó sújtsa, a Fidesz arra hivatkozással kívánja bevezetni, hogy a 2010-es kampányban megígérte, amennyiben elnyerik a választópolgárok bizalmát, a „pofátlanul” kifizetett, az embereket joggal sértő végkielégítéseket visszaszerzik, és ezt a rendszert megszüntetik. A 98 százalékos különadó célja az volt, hogy az állami, önkormányzati tisztségviselők, az állami, önkormányzati vagyonnal gazdálkodók ne kaphassanak olyan mértékű végkielégítéseket, melyek a korábbi éveket jellemezték. Ezt maga a törvényjavaslatot benyújtó Lázár János, a Fidesz frakcióvezetője mondta el.

Ez rendjén is volna, hiszen kinek ne csípte volna a szemét, hogy emberek csak azért tehetek zsebre sok-sok milliót – sokszor annyit, amennyi másnak egész életében nem jön össze a munkabéréből –, mert olyan beosztásban dolgoztak, amilyenbe a sors, illetve a Magyarországon a rendszerváltás óta kiválóan, sőt a szocialista rendszernél még hangsúlyozottabban működő kapcsolati tőke jóvoltából kerültek. Bizony, csípte ez a nép szemét, bármely politikai hovatartozás is juttatott egyes honpolgárokat horribilis összegű végkielégítéshez. A problémát nem is ez az igyekezet és kijelentés okozta, hanem az, hogy ki tudja, milyen megfontolások alapján állapították meg a nem „pofátlan” végkielégítés összeghatárát. Így lett az kétféle forint, és ráadásul a különadó hatálya alá söpörtek mindenkit. Azokat is, akik egy átdolgozott élet után jogosan vették fel a 18 éve törvényben meghatározott, nekik járó összeget. Most olyan apróságokról ne is essék szó, hogy a végkielégítés mellett a ki nem vett szabadságok után járó pénzt és a felmentési időre járó összeget is a különadó hatálya alá vonták. A tervezet alkotói azonban ennél is tovább mentek, a demokráciának, a jogállamiságnak, az alkotmánynak és az általuk oly sokat emlegetett jó erkölcsnek ellentmondóan a törvényt visszamenőlegesen, első körben ez év első napjáig kívánták hatályba léptetni.

Nos, a szakszervezetek egy része – köztük a Pedagógusok Szakszervezete is – azonnal tiltakozott, és az ügyben végül az Alkotmánybírósághoz fordult. A taláros testület október 26-án hatályon kívül helyezte a törvényt, azzal, hogy visszamenőleges hatállyal semmit nem lehet életbe léptetni. Erre azonban nem az volt a Fidesz-válasz, hogy rendben van, mi a törvényeket minden körülmények között betartjuk, és ennek megfelelően módosítjuk a törvényjavaslatot, hanem az, hogy akkor pedig megnyirbáljuk az Alkotmánybíróság jogkörét. Mi, egyszerű emberek, azt gondoltuk, hogy mintát a jog betartására – melyet tőlünk is elvárnak – a parlamenti képviselők mutatnak elsősorban. Az alkotmánybírósági döntés kihirdetésével szinte egy időben, változatlan formában Lázár János azonban újra betérjesztette a Tisztelet Ház elé azt a törvényt, amelyet az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélt.

Talán ezért, talán azért, mert az Alkotmánybíróság jogkörének csorbitása elérte a „zemberek” ingerküszöbét, a nép felzúdul. Mert az istenadta nép – ha még nem is mondta így ki – ezt ugyanúgy, ahogy a visszamenőleges büntetést is, jó erkölcsbe ütközőnek vélte. Egyesek a jogállamiságot kezdték féltetni. Mert a népnek jó erkölcs van.

Mi több, a „zemberek” közül néhányan látni vélték azt is, hogy a különadóval a Fidesz politikai ellenfeivel kíván leszámolni. Bár ezzel sokan egyetértettek, azzal már kevésbé, hogy az ártatlanokkal is sikerült neki. Erre pedig a nép szerint a kétharmados győzelem – nyolcmillió választópolgárból kétféle-hétszáz ezer ember szavazott rájuk – sem hatalmaz fel egyetlenegy pártot sem. Még fideszesek is voltak, akiknek elakadt a szavuk ekkora merészség láttán.

Lázár János ezután egyéni képviselői indítvány keretében javaslatot tett az Országgyűlésnek a kérdés rendezésére, sőt még az érdekképviselők némelyikével is egyeztetett november első hetében.

(Folytatás a 2. oldalon)

A TARTALOMBÓL:

Krakkóban jártak a területi vezetők

Ahogy a lengyel oktatás, úgy a két ország szakszervezeteinek gondjai sem különböznek különösebben egymástól. (Szlavomir Broniarz, a legnagyobb lengyel pedagógus-szakszervezet, a ZNP elnöke) **4. oldal**

A PSZ álláspontja a pedagóguskamaráról

A Pedagógusok Szakszervezete számára elfogadhatatlan a kötelező kamarai tagság, valamint az, hogy az állam által létrehozott szervezet érdek-képviselői feladatokat lásson el. A PSZ szerint az érdekegyeztetés, az érdekképviselő nem kamarai feladat! **6. oldal**

Oktatás és politikus

A NAT módosításakor azt is célszerű figyelembe venni, hogy olyan szabályozási eszközről van szó, amelyhez nem illő túl gyakran hozzányúlni. A törvény által előírt háromévenkénti felülvizsgálat lehetőséget ad a kisebb korrekciókra, s ezzel nem is igen élt vissza senki. Az is igaz azonban, hogy az utolsó (és egyúttal első) átfogó felülvizsgálatra egy évtizeddel ezelőtt került sor, ennek eredményeként vált háromszintűvé a szabályozás, jelentek meg a kerettantervek. Akkor a korrekciót sokrétű, alapos kutatás előzte meg, s nem kizárt, hogy ennek most is itt lenne az ideje. (Sió László, a Fidesz oktatáspolitikusa) **7. oldal**

Magyartanítás – de kinek?

A történeti tudás katasztrófális hiánya – egyetemi hallgatók közül se tudják sokan, mikor volt az I. vagy a II. világháború, ki volt Ferenc József, Horthy vagy Rákosi – átvezet a magyar-, sőt az irodalomtanítás válságának igazi, az iskolán és az egyetemen kívüli kérdéseire. Az alapproblémának én azt tartom, hogy a mai iskolások, sőt egyetemi hallgatók, beleértve még a bölcsészhallgatók jelentős hányadát is: nem tudnak rendesen olvasni. (Gyórfy Miklós egyetemi tanár ELTE) **8. oldal**

Velünk élő szakszervezet

Az is bebizonyosodott számomra, hogy szervezetünk erejét a sok ezer társadalmi aktivista jelenti, akik megyei és alapszervezeti bizottságok tagjaként, intézményi tisztségviselőként, bizalmiként erejüket nem kímélve dolgoznak szakszervezetünk céljaiért, társaiért, vállalva a vitákat és ütközéseket az állami vezetőkkel, tanulva a jogszabályokat, képezve magukat. (Sárdi Lajos, a PSZ egykori elnöke) **14. oldal**

A pedagógusok kérték

A közoktatás szabályrendszerének kormányzati filozófiája egyre világosabban bontakozik ki, a hatalomba emeltek által – az országban itt-ott, legutóbb a Pázmány Péter Tudományegyetemen 2010. okt. 27-én – előadottakból. A mondandó lényege abban foglalható össze, hogy mindenki, beleértve az Európai Uniót is, téves úton jár, csak a jóisten által hivatalába emelt vezető tudja az igazat. Az iskola és a többi intézmény nem szolgáltat, mivel csak a hatalomnak van köze ahhoz, hogy mi folyik az intézményekben. Mindenki más csak teljesíti, amit elvárnak tőle, és eltűri, amit köteles igénybe venni. Ezért a pedagógusnak nincs köze ahhoz, hogy mit kell oktatnia az iskolában, mert azt megmondja az állam, a szülőnek és a tanulónak nincs köze az iskolához és a kollégiumhoz, mert az ott folyó munkához csak a pedagógus ért. A tanulói esélyegyenlőség pedig illúzió, hiszen aki sánta, nem állhat az épek közé a rajtvonalhoz, aki problémás, az nem fér bele a rendszerbe.

Mindezekből mi következhet:

- Az állami iskolarendszer, az állami bérghazdálkodás, az állami tanfelügyelet, a pedagóguskamara létrehozásának elrendelése az etikai szabályzattal és a kötelező tagsággal, vagyis az állam korlátlan beavatkozása az intézmények életébe, a pedagógusok foglalkoztatásába.

- Az iskolatípusonként kiadott egy tanterv, amelytől a nevelőtestület csak a megengedett 10 százalékban térhet el, az elvárt etikai normák szerinti nevelés, a tanfelügyelet által ellenőrzött tanmenet és nevelési folyamat, a kamarai etikai eljárás a szabályszegőkkel szemben és a kamarai kizárás, amely foglalkoztatási tilalmat jelent, vagyis az intézményi szakmai önállóság felszámolása, a pedagógus módszertani szabadságának megszüntetése.

- A tanulók és a szülők kizárása az intézményi döntési folyamatokból, az intézményi minőségbiztosítás rendszerének felszámolása, vagyis a pedagógus többé nem alkotó részese a nevelő- és oktatómunkának, a szülő és a tanuló többé nem partnere az iskolának és a pedagógusnak, a nyitott, befogadó, együttműködő iskola helyébe lép a szegregáló elitiskola és a szegények iskolája.

- A tanulás folyamatának többé nem kell igazodnia a tanuló képességéhez, személyiségéhez, tehetségéhez, családi és szociális helyzetéhez, vagyis nincsenek többé egyéni tanulási-tanítási útvonalak. Mindenkinek teljesítenie kell a kötelezettségét, és ha nem képes rá, akkor lemarad, kimarad, kiteszítják. A felvételik és vizsgák rendszere eldönti, ki hová sorolható be, ki meddig juthat, ki mire alkalmas, ki lesz úr, és ki lesz szolga.

Mindez a pedagógusok akaratából történik. Állítják! Mindez a pedagógusok akaratából történik? Nem hiszem!

Szűdi János

A tehetséges fiatalok hétezer eurót vehettek át

A Vodafone Magyarország és a Prima Primitissima Alapítvány idén negyedik alkalommal jutalmazta az oktatás iránt elkötelezett fiatalok munkásságát, így 2010-ben tíz díjazott vehette át elismerését Hoffmann Rózától, az oktatásért felelős államtitkártól október 27-én. A hétezer eurós díjjal járó elismerést hét fiatal pedagógus és három intézmény érdemelte ki az oktatás, illetve a köznevelés területén mutatott kiemelkedő teljesítményéért. Hoffmann Rózsa az átadón elmondta: minden iskolarendszer alapja a pedagógus, akinek munkájára a nemzet jövője épül. A felemelkedés kulcsa a tehetséggondozás – és a tanárok nélkül ez az ország összeomlott volna.

JÓ ERKÖLCS

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyeztetések után több ízben úgy nyilatkozott, hogy meghallgatva a szakszervezetek véleményét, javaslatát, hajlik a módosításra. A módosításokat az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) november 8-i ülésén ismertette. Eszerint a 98 százalékos különadó kétfélmillió forintos összeghatára – az önkormányzati és állami vezetőket kivéve – 3,5 millió forintra változna. A különadót a 2005. január 1. után kifizetett juttatások után kellene megfizetni. (Ezt az écat november elején, még az eredeti tervezetthez benyújtott módosító indítványban a Jobbik vetette fel, és most igencsak zokon vette, hogy az ötletet a Fidesz anélkül fogadta be, hogy őket megemlítette volna.) A nyugdíjba vonulókra azonban nem terjesztenék ki. Az OKÉT ülésén ezt Lázár azzal indokolta: „Az egyeztetések rávilágítottak arra, hogy külön kell választani az aktív korú és a nyugállományba vonuló munkavállalókat a végkielégítések adóztatása kapcsán.”

Leszámítva azt az apróságot, hogy a nyugdíjba vonulók sosem kaptak végkielégítést, a szakszervezetek örülhettek volna, hogy hosszú hónapok mellőzése után végre tárgyalópartnereknek tekintették őket. Az az érdekvédelmi szervezet, amelyiknek javaslata – „csak” a 3,5 millió forint feletti összegeket sújtja a 98 százalékos adó – meghallgatásra talált, akár sikernek is elkönnyelheti a történeteket.

Am azt már csak a jövő történészei tudják majd kikutatni, hogy a szakszervezetek a különadó ügyében miért is nem tudtak egységesen fellépni a jog és a kisemberek érdekében.

A jövő történészei arra is nehezen találnak majd magyarázatot, hogy szakszervezet miért vállalta annak terhét és felelősségét, hogy ő mondja ki: ma Magyarországon a 3,5 millió forint feletti végkielégítés jó erkölcsbe ütközik. Mert a javaslat – amelyet Lázár János „meghallgatva a szakszervezet tanácsát” elfogadott – ezt jelenti. Miközben a különadó ügyében ez a szakszervezet is Alkotmánybírósághoz fordult, módosító javaslata azonban nem az alkotmánybírói kifogások megszüntetésére irányult, csupán az összeg emelésére, ami ugyanúgy alkotmányellenes.

Egyelőre azonban maradjunk a mánál. Vajon azok a kollégák, akik 2-3 éve munka nélkül maradtak, és a felmentési időre, illetve a végkielégítésre kapott járandóságuk fölötté van a 3,5 millió forintnak, és emiatt pótlólag be kell fizetniük a 98 százalékos adót – hogyan vélekednek erről a kompromisszumról?

Meg kellene kérdezni őket.

Millei Ilona

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Az évi előfizetés díja 5 százalék áfával 4100 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 90 000 forint, a féloldalas 45 000, a negyedoldalas 22 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 45 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A KÖZSZFÉRA MA MÁR NEM ALKALMAS ARRA, HOGY TOVÁBBI „FOGYÓKÚRÁRA” FOGJÁK

Elsősorban tárgyalni akar a SZEF a kormánnyal, de ha kell, erősebb eszközöket is igénybe vesz

A Szakszervezetek Érdekvédelmi Fóruma (SZEF) elfogadhatatlannak és megdöbbentőnek tartja, hogy a kiszivárgott kormányzati tervek szerint jövőre 5-10 százalékkal csökkenne a közszolgálati dolgozók létszáma. Amennyiben tovább folyik a közszféra kiéheztetése, az elsősorban a közalkalmazottakat tömörítő érdekvédelmi szervezet nyomatékosabb eszközök igénybevitelétől sem riad vissza a kormánnyal szemben.

A SZEF-nek nem a sztrájk a célja, elsősorban egyeztetni és megegyezni akar a kormánnyal, ám amennyiben tovább tart a közszféra kiéheztetése, a hatékonyabb eszközök igénybevitelétől sem riad vissza az érdekvédelmi szervezet. Mindez a SZEF október 14-i tájékoztatóján hangozott el. *Varga László*, a SZEF elnöke arról is beszélt, hogy elfogadhatatlannak és megdöbbentőnek tartják, hogy a kiszivárgott kormányzati tervek szerint jövőre 5-10 százalékkal csökkenne a közszolgálati dolgozók létszáma.

A SZEF elnöke elmondta, a nagy ellátórendszerek – az egészségügyi és szociális rendszer, a közoktatás, a rendvédelem, a központi és helyi közigazgatás – finanszírozása, létszámhelyzete évtizedek óta nincs összhangban a társadalom által joggal elvárt teljesítményekhez szükséges szakmai követelményekkel. A további megvonás és létszámcsökkentés ennek a területnek már nem fogyókúrát jelent, hanem az éhenhalást – jegyezte meg.

A SZEF szerint éppen ezért érthetetlen és elfogadhatatlan, hogy „az évek óta sarcolt közszolgáltatások egyes területeit 5-10 százalék közötti létszámcsökkentéssel fenyegetessék, miközben az elmúlt években a feltételrendszerek ellehetetlenülését, az egyre növekvő munkaterhelés mellett a közszolgálatok és az abban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülésének

folyamatos romlását élték át az ott dolgozók, hogy például az egészségügy jövő évi költségvetését közel 30 milliárd forinttal csökkentsék a folyó évihez képest”.

Megdöbbentő, hogy a kormány – miközben a programjában az ország előtt álló évtizedre egymillió új munkahelyet ígért – az általa közvetlenül vagy áttételesen foglalkoztatottak körét radikálisan csökkenteni kívánja, anélkül, hogy a versenyszférában történő foglalkoztatásukra bármilyen perspektíva lenne – mondta *Varga László*, és hozzátette, már bebizonyosodott, hogy a fűnyíróelv alapján elbocsátottak a munkanélküliek táborát gyarapították elsősorban, mert a versenyszféra képtelen ekkora létszámot felszívni. A SZEF számára elfogadhatatlan az is, hogy a jelenlegi kormány megalakulása óta a társadalmi partnerekkel való érdemi eszmecsere és egyeztetés nélküli jogalkotás folyik, így kerül az Országgyűlés elé a jövő évi költségvetésről szóló törvényjavaslat is, annak ellenére, hogy a szakszervezetek ezt már többször nyomatékosan szóvá tették.

Fehér József, a SZEF alelnöke mindehhez hozzátette, a közszféra ellehetetlenülése 2006-ban kezdődött, a 2002-es 50 százalékos tarifaemelés mára teljesen elűnt, a reálkeresetek átlagszintje a 2002 előtti időszak szintjére esett vissza. Megerősítette, ez már nem fogyókúra, hanem

kiéheztetés, aminek következtében a közszolgálat ellehetetlenedik, működésképtelen lesz. Utalt arra, hogy 2005-ben még 850 ezren dolgoztak a szférában, ám mára ezt a létszámot 680 ezerre csökkentették. Bejelentette: ismét azt kéri *Matolcsy György* nemzetgazdasági minisztertől, hívja össze az érdekegyeztető tanácsot. Jelezte: az egyeztetés törvényben előírt kötelezettség.

A SZEF kiadott egy közleményt is, amelyben felszólítja a kormányt, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanács tervezett ülésein túl a legrövidebb időn belül hívják össze az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács ülést, és terjesszék az ott tárgyalásra jogosult szociális partnerek elé a közszolgáltatások, a közszféra területén 2011-re megvalósítani kívánt elképzeléseket.

A SZEF vezetői elmondták azt is, hogy az általuk indított sikeres aláírásgyűjtésnek köszönhetően rövidesen az Országgyűlés elé kerül a nyugdíjkorhatár 62-ről 65 évre történő emelésének újratárgyalása. Közölték: a napirend tárgyalásakor szakmai javaslatokkal kívánnak élni. Bejelentették azt is, hogy a vörösiszap-katasztrófa áldozatainak támogatására eddig félmillió forintot utaltak át a Magyar Kármentő Alap számlájára, és károsult szakszervezeti tagjaiknak külön is gyűjtenek.

4,5 SZÁZALÉKOS MINIMÁLBÉR-EMELÉST JAVASOL A KORMÁNY

Legalább 4,5 százalékkal, havi 76 800 forintra emelné a minimálbért a kormány 2011. január 1-jétől. A legalább középfokú végzettséget igénylő munkakörben dolgozók garantált bérminimuma legalább 3,4 százalékkal, 92 500 forintra emelkedne. Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) november 5-i ülésén a munkaadók egyetértettek a kormány javaslatával, a szakszervezetek viszont kevesellték.

Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter szerint a 4,5 százalékos minimálbér-emeléssel és az arányos, egykulcsos személyijövedelemadó-rendszer bevezetésével nem ér senkit sem veszteség. A kormány azt javasolja, hogy a legalább középfokú végzettséget igénylő munkakörben dolgozók garantált bérminimuma legalább 3,4 százalékkal, 92 500 forintra emelkedjen. A miniszter elmondta: a béremelési ajánlásoknál a kormány három tényezőt vett figyelembe: jövőre 3,5 százalékkal emelkednek éves átlagban a fogyasztói árak, bevezetik az arányos egykulcsos személyijövedelemadó-rendszert, és a bruttó hazai termék (GDP) 3 százalékkal nő.

A szakszervezetek elégedetlenek az ajánlatokkal

Pataky Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének (MSZOSZ) elnöke a munkavállalói oldal nevében elégtelennek nevezte a kormányzati bérajánlatot. Véleményük szerint az csak ahhoz elég, hogy kompenzálja az adórendszer változásainak hatását, s így szinten tartsa a nettó bért, ugyanakkor nem reagál a munkatermelékenység kormány által is betervezett 3,3 százalékos növekedésére, és nem ellensúlyozza a tervezett 3,5 százalékos inflációt sem. Álláspontjuk szerint a minimálbér és a garantált bérminimum arányának változatlanok kellene maradnia.

Dávid Ferenc, a Vállalkozók Országos Szövetségének főtökára a munkáltatók nevében „reális, megállapodáshoz közeli” összegnek nevezte a kormány javaslatát. *Pataky Péterrel* vitatkozva arra tett javaslatot, hogy kisebb ütemben növekedjen a garantált bérminimum, mint a minimálbér. Mint mondta, utóbbinál viszont „toleránsabbak” lesznek. A felek november végéig szeretnének pontot tenni a bértárgyalások végére, a következő plenáris ülés időpontját azonban nem rögzítették.

KRAKKÓBAN JÁRTAK A TERÜLETI VEZETŐK

Nem sokban különbözik a lengyel pedagógusok gondja a magyarokétól

Ahogy a lengyel oktatás, úgy a két ország szakszervezeteinek gondjai sem különböznek különösebben egymástól – derült ki a legnagyobb lengyel pedagógus-szakszervezet, a ZNP (Związki Nauczycielstwa Polskiego) és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) területi vezetőinek októberi krakkói találkozásán.

Slavomir Broniarz, a ZNP elnöke elmondta, a ZNP novemberben kongresszusra készül. Megjegyezte, a szakszervezeti munka az elmúlt 105 évben semmit sem változott, a harc folyamatosan a munkaviszony megőrzéséért és a méltó fizetésért folyt. Történelmi áttekintéséből megtudtuk, a II. világháborúban nagy veszteség érte a lengyel oktatást, mintegy tízezer pedagógus vesztette életét a különböző internálótáborokban, aminek következtében a háború után újra kellett építeni a lengyel oktatást. S bár a kommunista idők is okoztak veszteségeket, de hasznos intézkedéseket is hoztak.

Az 520 ezer lengyel pedagógus helyzete azonban a rendszerváltás óta se lett könnyebb. Érdekeiket több szakszervezet is képviseli, a legnagyobb a ZNP, amelynek 200 ezres taglétszámából 50 ezer nyugdíjas. Idén hétezer pedagógus lépett be a ZNP-be. Az elnök beszélt arról is, nehéz a fiatalokat meggyőzni arról, hogy legyenek tagjai a szakszervezetnek, és az sem könnyíti meg a dolgukat, hogy a liberális kormányok nem nagyon veszik figyelembe az érdekvédelmi szervezeteket. A három éve még hatalmon lévő

kormány egyenesen fel is akarta számolni azokat.

Lengyelországban két törvény vonatkozik az oktatásra, a Pedagógus Charta, amelyik a pedagógusok jogaira és kötelességeire vonatkozik, valamint az ottani közoktatási törvény. A lengyel pedagógusoknak heti 18 óra a kötelező óraszám, a törvényes munkaidő heti 40 óra. Az óvónőknek 25 óra a kötelező óraszám. Ám – ahogy nálunk is – a társadalom nagy része csak a kötelező óraszámot veszi figyelembe, emiatt komoly harcokat kell vívni a kormánnyal, a szülőkkel és a médiával is.

A pedagógusok előmenetelét a rendszerbe négy lépcső garantálja, a gyakornok havi 500 eurós fizetését a szerződéses, a kinevezett és a 700 eurót kereső diplomás pedagógus követi. A fizetéshez mintegy 20 százalékban még különböző kiegészítők jönnek hozzá. A lengyel tanítók és tanárok 2007-ig harminc év szolgálati idő után mehettek nyugdíjba, most 55. életévük előtt nem tehetik azt meg. Broniarz megjegyezte, a pedagógusok számára most speciális nyugdíjrendszert dolgoznak ki, „amely rosszabb, mint a korábbi rendszer volt, de jobb lesz a következőnél”.

Lengyelországban is folyamatosan csökken a gyereklétszám, és mivel az oktatás finanszírozása ott is ezen alapul, az ágazatban egyre kevesebb a pénz is. Minél kevesebb a pénz, annál kevésbé lesz minőségi az oktatás – tette hozzá az elnök, majd enyhe malíciával megjegyezte, az oktatási miniszteri székben óriási a fluktuáció, ám minden miniszter szeretné beírni magát az oktatás történetébe.

S hogy mit tesz a ZNP? Most például népi kezdeményezést indítanak azért, hogy Lengyelországban kétéves koruktól alanyi jogon járhassanak a gyerekek óvodába. Már csak azért is, mert az EU-ban Lengyelországban a legkevesebb az óvoda.

Andrzej Ujejskia, a malopolskai (krakkói) vajdasági ZNP elnöke a ZNP struktúrájával ismertette meg a PSZ területi vezetőit. Elmondta, a szakszervezeti tagdíj itt is 1 százalék, a ZNP ezért jogi segítséget, egészségbiztosítást és továbbképzést, és ha szükség van rá, anyagi segítséget is nyújt a tagjainak.

A PSZ területi vezetői a krakkói látogatás után elhelyezték az emlékezés virágait az auschwitzi és a birkenau koncentrációs tábor emlékhelyein is.

SZAKSZERVEZETEK A JOGÁLLAM VÉDELMEBEN

Egységbe szólított a PSZ

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) felhívást tett közzé a jogállam védelmében október 27-én. Közleményében többek között azt írta, az érdekvédelmi szervezet szilárd meggyőződése, hogy azok az egyéni képviselői indítványok, amelyek az Alkotmánybíróság jogkörének csorbítására, a népszavazás intézményének korlátozására, az alkotmányértő törvényszöveg ismételt elfogadására irányulnak, nem a kormánypártok álláspontját tükrözik.

A PSZ az Országgyűlés elnökét és képviselőit arra kérte, hogy akadályozzák meg a Lázár János képviselő által benyújtott önálló képviselői indítványok napirendre tűzését, a Magyar Köztársaság elnökét pedig arra, tegyen meg mindent annak érdekében, hogy az említett törvényjavaslatok ne léphessenek hatályba. A PSZ kezdeményezte, hogy – amennyiben az említett javaslatokat az Országgyűlés elfogadja – valamennyi szakszervezet és szakszervezeti tömörülés közösen forduljon a strasbourgi Emberi Jogok Bizottságához. Végezetül felkérte Lázár Jánost, hogy indítványait vonja vissza. Mindennek nyomatékosítására a PSZ október 28-án Nyílt levelet küldött dr. Lázár Jánosnak, melyet bemutatott a sajtó képviselőinek is. *A Nyílt levelet az 5. oldalon* olvashatják.

A józan észre apellált a PDSZ

A józan ész nevében tartott sajtótájékoztatót a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ) is október 27-én. *Mendrey*

László elnök utalva az Alkotmánybíróság döntésére a 98 százalékos különadóról úgy fogalmazott: „Tegnap még a józan ész dalát ünnepeltük, ma arról kell beszélnünk, hogy megáll az ész.”

Az érdekvédelmi szervezet egyeztetést kezdeményezett a kormánypártokkal. Az elnök szerint erre azért van szükség, hogy meggyőzzék a kormány döntéshozóit: a 98 százalékos különadó túlló a célon, és olyan embereket hoz hátrányos helyzetbe, akiknek a végkielégítése nem tartozik a „pofátlan végkielégítések” kategóriájába. Sok olyan állami alkalmazottat érint, akiknek a fizetése nem tartozik a magas jövedelmek közé. Például azok a pedagógusok, akiket 30 évnyi munka után elbocsátanak – az oktatási intézmény fokától függően – 2,5-3,2 millió forintot végkielégítésre jogosultak, de az új törvény miatt csak mintegy egymilliót vihetnek haza.

A PDSZ szeretne volna elérni, hogy a kétmillió limitet emeljék meg 3,5 millióra, amit látszólag elfogadott például az Országgyűlés gazdasági bizottsága, de végül mégsem került be a törvénybe, mert a frakció és a parlament leszavazta. Mendrey szerint a Fidesz tavaszi és őszi választási győzelmei nem arra adtak felhatalmazást a pártnak, hogy ha nem tetszik nekik az Alkotmánybíróság vagy más szervezet döntése, akkor a feltételeket kétharmados döntéssel módosítsa.

Ha a tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor élni fognak érdekvédelmi lehetőségeikkel, és más szakszervezetekkel összefogva demonstrálnak majd – hangsúlyozta Mendrey László.

AMIKOR AZ IGAZSÁGBÓL LASSAN ELKOPIK AZ „I”

Nyílt levél dr. Lázár János képviselőnek

Tisztelt Képviselő úr!

A Pedagógusok Szakszervezete az egyes gazdasági és pénzügyi törvények megalkotásáról szóló 2010. évi XC. törvény alkotóitól nem kapott lehetőséget arra, hogy azt véleményezze, javaslataival hozzájáruljon a „jó erkölcsbe ütköző” jövedelmek megadóztatásának igazságossá tételéhez.

Szervezetünk a rendelkezésére álló lehetőségek közül választva először a köztársasági elnökhöz, majd az Alkotmánybírósághoz fordult.

Az Alkotmánybíróság döntése igazolta kifogásaink jogosságát, de csak néhány percig örülhettünk ennek, mert a döntés kihirdetésével szinte egy időben Ön három önálló képviselői indítványt nyújtott be a parlamentnek: az alkotmány megváltoztatásával az Alkotmánybíróság jogkörének szűkítésére és a népszavazás intézményének korlátozására irányuló kezdeményezést, és benyújtotta változatlan formában az Alkotmánybíróság által megsemmisített törvényt.

Az elmúlt hónapokban a gyakorlatban is megtapasztalhattuk, hogy az önálló képviselői indítványok lehetőséget adtak és adnak a képviselőknek arra, hogy a munkavállalókat érintő – nemegyszer rájuk nézve hátrányos – tervezeteket a reprezentatív szakszervezetekkel való egyeztetés nélkül terjesszék elő.

Tudni szeretnénk, hogy Ön egyeztetett-e a Fidesz-frakció tagjaival, mielőtt ezt a javaslatot benyújtotta?

A Pedagógusok Szakszervezetének ugyanis szilárd meggyőződése, hogy az Ön javaslata nem tükrözheti a kormánypártok álláspontját, mert elképzelhetetlennek tartjuk, hogy azok a Fidesz–KDNP-s képviselők, akik közül sokan kiemelkedő szerepet játszottak a demokratikus jogállam kialakításában, most támogatnának egy olyan javaslatot, amely – ha elfogadásra kerülne – a jogállam felszámolásának kezdetét jelentené.

Az elmúlt évtizedekben többek között a pártok, a szakszervezetek, az állampolgárok nemegyszer fordultak az Alkotmánybírósághoz, ám nem volt még arra példa, hogy az Alkotmánybíróság döntését a döntéshozók és indítványozók ne vették volna tudomásul, még ha az számukra nem is volt kedvező.

Az eddigi gyakorlaton ma – helyzetével visszaélve – Ön változtatni próbál. Gondolt-e arra, hogy ezzel a példával mit üzen az állampolgároknak?

Javaslatára azért példátlan, mert az Ön számára kedvezőtlen döntés miatt az Alkotmánybíróság jogkörének csorbítására tesz indítványt. Milyen világ következhet azok után, ha most az Alkotmánybíróság, esetleg később a független magyar bíróság döntéseit bárki kétségbe vonhatja, megkerülheti?

A jogkövető magatartás egy jogállamban mindenkitől elvárt viselkedési norma, ám ha a hatalmon lévők megszegik, miért ne tehetnék meg később ezt mások is? Kérem, hogy ne az Alkotmánybíróság ellehetetlenítését tekintse most legfontosabb feladatának. Jogalkotóként Önnek kell a legjobban tudnia, hogy a választott képviselőknek azért a legnagyobb a felelősségük a törvények betartásában, mert ezzel példát és mintát mutatnak. Ha ők nem tartják be a törvényeket, azt az ország polgáraitól sem várhatják el. Ezért nem írhatják felül a jogállamiságot az önálló képviselői indítványok!

Önöknek a 2/3-os parlamenti többség birtokában most mindenre lehetőségük van, ne feledkezzen meg arról, hogy ez a lehetőség óriási felelősséget is jelent!

Az Önök által oly sokat hangoztatott felhatalmazás nem erről szól! A bizalmat – amit a választáson nyertek – egy igazságos, jobb világ megteremtésére kapták.

Ön is sokszor hangoztatta az igazságot, de a történetek után azt gondolom, az igazság szóból előbb-utóbb a szó elején lévő „i” betűt nem fogjuk hallani.

Budapest, 2010. október 27.

Tisztelettel: Galló Istvánné,
a PSZ elnöke

P.S. Döntésének megkönnyítéséhez küldök néhány próbaszámítást, továbbá azokat a jogszabályokat, amelyek alapján 2002-ben a leköszönő Kormány azon tagjai is megkapták a végkielégítést, akik a jelenleginek is tagjai. Segítheti a tisztánlátást dr. Bihari Mihály alkotmánybíró különvéleménye is.

Kedves Kollégák!

A *Nyílt levél mellékleteit, vagyis dr. Bihari Mihály alkotmánybíró párhuzamos indokolásának kivonatát, az 1997. évi LXXIX. törvényt a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről, valamint azon számításokat, amelyek azt mutatják, hogy a 98 százalékos adó miként érinti a közalkalmazottakat, így a pedagógusokat is, a www.pedagogusok.hu honlapon olvashatják.*

KÖTELEZŐVÉ TENNÉK A KAMARAI TAGSÁGOT A TANÁROKNAK

Kötelezővé kellene tenni a kamarai tagságot a tanárok számára – nevezte meg az egyik legfontosabb háttértervet Gloviczki Zoltán, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium közoktatásért felelős helyettes államtitkára október 19-én, Az oktatás megújulása – sokszínű iskolarendszer nevet viselő országos szakértői közoktatási konferencia első napján.

A Hajdúszoboszlón megtartott találkozón Gloviczki Zoltán arról is beszélt: az új közoktatási törvény vitaanyag jellegű tervezetét a beterjesztése előtt széles körben kívánják megvitatni a szakma képviselőivel. Fontosnak nevezte még az esélyegyenlőség biztosítását, illetve az elitképzés helyreállítását. „Nem lehet csupán jogilag szabályozott, korlátozott elemként kezelni” a tanárokat – jegyezte meg, majd hozzátette: ők „szakmailag kompetens embert látnak a pedagógusban, aki alkalmas arra, hogy mint szakember döntsön bizonyos kérdésekben”.

Köpeczi-Bócz Tamás, a Közigazgatási és Igazságügyi

Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős megbízott helyettes államtitkára a tanárképzésről elmondta: az jelenti a bolognai rendszer legnagyobb áldozatát. Véleménye szerint a területen vissza kell térni az egyciklusú képzéshez, és a tehetséges fiatalok számára vonzerőt jelentő, gyakorlatorientált kurzussá kell átalakítani azt. Az esélyegyenlőség jegyében pedig már az óvodában meg kell teremteni arra a lehetőséget, hogy minden gyerek bekapcsolódhasson később a közoktatásba.

Dux László felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár kifejtette: a felsőoktatási törvényt az 1993-as kerettörvényhez hasonlóan alakítják át. Fontos véleménye szerint, hogy az intézményi autonómia a fenntartói felelősséggel együtt érvényesüljön.

A háromnapos hajdúszoboszlói konferencián mintegy 450 hazai közoktatási szakértő tekintette át a hazai oktatásügy helyzetét, ismerkedett meg a várható átalakítások menetével.

(Forrás: Edupress)

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE ELFOGADHATATLANNAK TARTJA A KÖTELEZŐ KAMARAI TAGSÁGOT

A Pedagógusok Szakszervezete számára elfogadhatatlan a kötelező kamarai tagság, valamint az, hogy az állam által létrehozott szervezet érdekképviseleti feladatokat lásson el. A PSZ szerint az érdekegyeztetés, az érdekképviselet nem kamarai feladat!

A Pedagógusok Szakszervezete elfogadhatatlannak tartja, hogy ismét a sajtó útján szerez tudomást olyan kormányzati szándékokról – pedagóguskamara létrehozása kötelező tagsággal –, amely gyökeresen megváltoztatja valamennyi pedagógus foglalkoztatását. Ezért felhívja a figyelmet arra, hogy míg a Pedagógusok Szakszervezete a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 4. §-a alapján jogosult, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. XXXII. törvény 6. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az oktatásért felelős miniszter köteles az egyeztetésre minden, a közoktatásban foglalkoztatottak élet- és munkakörülményeit érintő kérdés tekintetében.

A Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezi az egyeztetések megkezdését, és egyidejűleg megküldi a pedagóguskamara létrehozásával és a kötelező kamarai tagság előírásával kapcsolatos álláspontját:

A Pedagógusok Szakszervezete tárogat minden megoldást, amely hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógusokat bevonják az őket érintő ügyek intézésébe. Lényeges tehát, hogy a közoktatás irányításáért felelősek végig gondolják, melyek azok az állam által ellátott közfela-

datok, amelyek végrehajtására köztisztviselőket hoznak létre. A köztisztviselő létrehozása azonban nem vonhat el forrásokat a közoktatástól, és költségei nem háríthatók át a közoktatási intézményekre, illetve az abban dolgozóakra.

A Pedagógusok Szakszervezete elfogadhatatlannak tartja a kötelező kamarai tagságot és az azzal járó, adók módjára behajtható, kötelező tagdíjat. A nevelő- és oktatómunka ugyanis nagyfokú szakmai önállóságot igényel, amelynek szakmai szabályai mindig az adott gyermekcsoporthoz, tanulócsoporthoz igazodnak, s így az intézményi szabályozásnak a jövőben is döntő

szerpe kell hogy legyen e területen. Az egyes nevelési-oktatási intézmények szakmai eredményének, a feladatellátásban közreműködő pedagógusok munkájának megítélésében kiemelkedő szerepe van a helyi közösségnek, a szolgáltatást igénybe vevő szülőknek és tanulóknak.

A pedagógusfoglalkoztatásnál nem lehetséges olyan jogszabályi rendelkezéseket megalkotni, amelyek egyértelműen meghatározzák a pedagógus tevékenységét, a foglalkozás gyakorlásának szakmai szabályait. Nem lehet azt állítani, hogy a pedagógustevékenység közjogi jellegű. Csak a tagság önkéntes vállalása biztosítja a kamara legitimitációját, a

tisztviselők iránti bizalmat. A kötelező tagság azt jelenti, hogy a kamara az állam szervezeteként, az állami döntések kritika nélküli végrehajtó és végrehajtó szervezeteként fog működni.

A Pedagógusok Szakszervezete minden megtesz tagjai érdekeinek védelmében, ezért nem tartja elfogadhatónak, hogy az állam által létrehozott, az állam feladataiban közreműködő szervezet érdekképviseleti feladatokat lásson el. A

Pedagógusok Szakszervezetének joga és kötelezettsége tagjai érdekeinek védelme és képviselete minden olyan döntés el- készítésében, amely – akár csak a legcseké-

lyebb mértékben – érinti a közoktatásban foglalkoztatottak élet- és munkakörülményeit, munkavégzését. Miután a Pedagógusok Szakszervezete szerint nincs olyan kormányzati döntés, amely ne lenne kihatással az említett egyeztetési körre, nem mond le arról, hogy részt vegyen minden, az ágazatot érintő döntés előkészítésében.

Elengedhetetlen ezért, hogy a pedagóguskamaráról szóló törvény világossá tegye: az érdekegyeztetés, az érdekképviselet nem kamarai feladat.

(A szakszervezet jogszabályokkal alátámasztott álláspontjáról bővebben a honlapunkon (www.pedagogusok.hu) olvashat.)

A Pedagógusok Szakszervezete mindent megtesz tagjai érdekeinek védelmében, ezért nem tartja elfogadhatónak, hogy az állam által létrehozott, az állam feladataiban közreműködő szervezet érdekképviseleti feladatokat lásson el

OKTATÁS ÉS POLITIKUS

Lehetőségek és kockázatok, ahogy Sió László, a Fidesz oktatáspolitikusa látja

Egyre inkább elszemélytelenedő világunkban a politika, ezen belül az oktatás gondjaira kínált megoldások, az azokra adott válaszok leginkább pártpolitikai köntösben jelennek meg a közvélemény előtt. Ezért új rovatot indít a Pedagógusok Lapja, ebben egy-egy politikus személyes véleményét kérjük ki a legaktuálisabb, legégetőbb oktatási kérdésekről. Napjainkban ezek közé tartozik az oktatás finanszírozása, a pedagógusbérek, az integráció, illetve a szegregáció, a NAT, valamint a szülők és a gyermekek jogainak változása az iskolában és a társadalomban. Novemberi számunkban *Sió László*, a Fidesz oktatáspolitikusa fejti ki nézeteit.

Az új kormányzati struktúrában az oktatás irányítására nem alakult önálló minisztérium, a terület egy integrált minisztériumban kapott helyet. Nyilván vannak, akik az önállóság elvesztését kudarcként, de legalábbis kockázatként élik meg, mások az integrált minisztériumban inkább a lehetőséget látják. Könnyű belátni, hogy a hátrányos helyzet kezelése szempontjából kifejezetten előnyös lehet egy olyan minisztérium – a háttérintézményekkel együtt –, amely összefogja az oktatási, a szociális, az egészségügyi és a foglalkoztatási feladatokat. Igaz, ezzel a lehetőséggel akkor lehet sikerrel élni, ha az összevont területek kiválasztása releváns, a szervezet működőképes, a politikai és közigazgatási vezetés hatékonyan és harmonikusan képes együttműködni. Azaz értelemszerűen a kockázat is jelentős, hiszen nem elég a szándék. Ha valahol hiba csúszik a rendszerbe, akkor a döntéshozatal rendkívüli módon lelassulhat, nem beszélve arról a helyzetről, amikor – például a források szűkössége miatt – az egy minisztériumba szervezett feladatok egymással kezdenek rivalizálni. A jelenlegi felállást tovább bonyolítja, hogy három terület, a szakképzés, a hátrányos helyzet kezelése és a fejlesztési forrásokról való döntés joga más-más tárca fennhatósága alá tartozik.

Kell-e új közoktatási törvény?

Mindez – a kormányzati struktúra – valószínűleg nem foglalkoztatja napi szinten az oktatás szereplőit, annak ellenére sem, hogy az egyéb feltételek biztosítása szempontjából determináló lehet. Sokkal inkább izgalmasnak tűnik az olyan kérdések megválaszolása, mint hogy *lesz-e új közoktatási törvény? Kell-e új közoktatási törvény? Lesz-e új Nemzeti alaptanterv (NAT), s mitől lesz új?*

Nehéz lenne vitatkozni azzal az állítással, hogy a közoktatási törvény mai formájában áttekinthetetlen és túlszabályozó. Ezt a problémát egy átfogó módosítással lehet és kell is orvosolni – ami jelentheti akár egy keret jellegű törvény létrejöttét is, amelyhez számos alacsonyabb szintű jogszabály kapcsolódik –, hozzátevé: ezt

úgy kell elvégezni, hogy utána hosszú ideig ne kelljen a jogszabályhoz nyúlni. Az egyszerűsítésnek ugyanakkor vannak korlátai is, hiszen nem lehet figyelmen kívül hagyni például a nemzetközi egyezményeket vagy a más jogszabályokból fakadó szabályozási kötelezettségeket (pl. adatvédelem), amelyeket törvényi szinten kell megjeleníteni.

Egy ilyen átfogó módosításhoz is sok időre és körütekintésre van szükség, egy valóban új törvény létrehozásához azonban – ezen túl – új megközelítésre is szükség van. Konceptcionálisan más megközelítés lehet például, ha a jogok helyett a köteleességek felől közelítünk a szabályozáshoz. De új szemléletű törvényt eredményezhet az is, ha a korábbi, a rendszerváltoztatást követő években kiemelt szerevezőerőt jelentő elemek – például az iskolaszervezet, a tantervi szabályozás, a tanulói jogok kérdése – helyett újakat keres a jogalkotó, és ezek köré fűzi fel az új törvényt. Ilyen lehet – mások mellett – a pedagóguspolitika, a nevelés, az integráció, az inklúzió kérdése, lehetnek ezek is egy törvény olyan központi elemei, amelyek érvényesülése érdekében alakul az iskolaszervezés.

A korrekciót előzze meg alapos kutatás

Hasonló a helyzet a Nemzeti alaptanterv esetében is. Az ismertté vált információk szerint a változtatás lényege, hogy a jövőben ne a kerettantervek, hanem maga a Nemzeti alaptanterv tartalmazza a részletes követelményeket. Kétségtelen, hogy ez eggyel magasabb szabályozási szintet jelentene, hiszen a Nemzeti alaptanterv kormányrendelet, míg a kerettanterveket az Országos Köznevelési Tanács és – egyes kérdésekben – az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértésével, valamint a Közoktatáspolitikai Tanács véleményének kikérése után az oktatásért felelős miniszter adja ki. Ugyanakkor az is tény, hogy mindkét esetben egyértelműen a kormányzati szándék érvényesül, így – amennyiben marad a háromszintű tantervi szabályozás – lényegében mindegy, mely szint rendezi ezt.

A NAT módosításakor azt is célszerű figyelembe venni, hogy olyan szabályozási eszközről van szó, amelyhez nem célszerű és illő túl gyakran hozzányúlni. A törvény által előírt, háromévenkénti felülvizsgálat lehetőséget ad a kisebb korrekciókra, s ezzel nem is igen élt vissza senki. Az is igaz azonban, hogy az utolsó (és egyúttal első) átfogó felülvizsgálatra egy évtizeddel ezelőtt került sor, ennek eredményeként vált háromszintűvé a szabályozás, jelentek meg a kerettantervek. Akkor a korrekciót sokrétű, alapos kutatás előzte meg, s nem kizárt, hogy ennek most is itt lenne az ideje.

Egy ilyen felülvizsgálat adna alkalmat arra például, hogy (1) áttekintsük, megfelelő-e a NAT-ban szereplő ismeretterületek egymáshoz viszonyított aránya, (2) vannak-e új ismeretterületek, amelyek beépítése indokolt lenne, (3) sor kerülhetne a nevelési feladatok (egészségnevelés, munkaszocializáció, művészeti nevelés stb.) erőteljesebb megjelenítésére és kodifikációjára, ami a finanszírozás alapfeltétele, (4) vizsgálni lehetne, mindez elfér-e a ma biztosított időkeretben, (5) nincs-e szükség új szervezeti formákhoz igazított kerettantervekre (pl. egész napos iskola), (6) érdemes lenne áttekinteni, hogyan éltek az intézmények a szabadság (szabad sáv) lehetőségével, vagy azt, (7) rendben van-e a vizsgakövetelmények és a NAT kapcsolata, harmóniában vannak-e egymással.

Érdemes lenne egy pillantás vetni arra is, hogy a NAT-ban leírt pedagógiai rendszer (kerettanterv, pedagógiai koncepció, modulleírások, eszközi elemek, értékelési eszközök, továbbképzési programok, programtámogatás) valamennyi eleme létezik-e és működőképes-e, hogy összhangjukról és minőségük garantálásáról ne is beszéljünk. Tartok tőle, hogy a válasz egyértelmű nem.

A jövő szempontjából fontos kérdések

Összefoglalva tehát, lenne dolga bőven az oktatásirányításnak a Nemzeti alaptanterv háza táján, s ezt a rendkívül időigényes feladatot sokáig nem lehet odázni.

(Folytatás a 8. oldalon)

OKTATÁS ÉS POLITIKUS

(Folytatás a 7. oldalról)

Már csak azért sem, mert időközben a NAT mellett megerősödtek olyan szabályozási eszközök (érettségi vizsgakövetelmények, tankönyvek, kompetenciamérés), amelyek ma már sokkal nagyobb hatással vannak a tanítás-tanulás tartalmára, mint maga a tanterv.

Ezek valóban fontos, az oktatás jövője szempontjából meghatározó kérdések, melyek megválaszolására, a válaszlehetőségek megvitatására nem szabad sajnálni az időt. Ez kockázatokat és lehetőségeket egyaránt jelent. Nem elhanyagolható szempont azonban, hogy a költségvetés tervezésének idején akkor célszerű ennek a munkának elsőbbséget biztosítani, ha reális esély van arra, hogy az új koncepció mentén alakítható a források következő évekbeli elosztása. Ha ennek a valószínűsége kicsi, akkor bármennyire is fájdalmas, félre kell tenni a távlati terveket, és elsősorban a napi ügyekre, a gyakorlati kérdésekre érdemes az erőket összpontosítani.

Nevezetesen arra, lehet-e valamilyen módon növelni a forrásokat a működőképesség megőrzése érdekében, van-e esély a finanszírozás olyan korrekciójára, amely jobban illeszkedik az elvégzett feladatokhoz, jobban támogatja a minőséget. Ha ezekre a kérdésekre inkább nem a válasz, ha nincs pénz a teljes rendszer egyidejűleg történő átalakításához, fejlesztéséhez, akkor pedig azt érdemes megfontolni, van-e mód kicsiben kipróbálni, megvalósítani az elképzeléseket, kezdve a pedagógusminősítésen, folytatva az életpályán át a feladatfinanszírozásig vagy a pedagógiai rendszer elemeinek összehangolásáig és komplex akkreditációjáig.

Megbízott elnökként vezeti a hivatalt Kerpen Gábor

Nem elnökként, hanem megbízott elnökként vezeti az Oktatási Hivatal (OH) Kerpen Gábor, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének korábbi elnöke – tájékoztatta a stop.hu-t a Nemzeti Erőforrás Minisztérium. A posztot január 1-ig betöltő Kerpen Gábor kinevezésével kapcsolatban korábban felmerült a vád: az alapító okiratban lefektetett szabály ellenére nem nyilvános pályáztatás útján került a hivatal élére szeptember végén. Megbízott elnökként kinevezéséhez azonban nem volt szükség pályázat kiírására.

MAGYARTANÍTÁS – DE KINEK?

A „lapozható” számítógép és a hangoskönyv nem pótolja az alázatot

Kong a vészharang a magyartanárok, a magyar szak és tantárgy háza táján. Mind maguk a tanárok, mind az oktatásügyi hivatalnokok törik a fejüket, hogyan lehetne segíteni szakterületük sanyarú helyzetén. Nálunk, a bölcsészkarai magyar szakon is elég nagy a tanácstalanság. A bolognai szisztéma háttérbe szorította a tanárképzést, fogy a magyar szakra jelentkezők száma, csökken a felvételi ponthatár, lassan minden jelentkezőt fel kell venni, hogy beteljen az előírányzott keret, a felvételt nyert diákok felkészültsége egyre alacsonyabb színvonalú. Általános a vélemény, hogy az alapfokú (BA) képzésnek ma már azt kell pótolnia, amit a középiskola, akár az iskola és a tanárok, akár a diákok hibájából, elmulasztott.

Többé-kevésbé így van ez a többi tantárggyal is, de a magyar különösen veszélyeztetettné tűnik. Válságos helyzetének nézetem szerint valójában mélyebb okai vannak, semmint hogy az iskola vagy az egyetem hatáskörén és kompetenciáján belül lényeges javulást lehetne elérni. Ettől függetlenül el kell követni mindent, hogy vonzóbbá tegyük tantárgyunkat, pontosan meghatározzuk, miben állhatna a korszerűbb, divatosabb magyar vagy irodalom (?) szakos képzés.

Fényűzés és pótcselekvés

A problémának nyilvánvalóan van tantervi vetülete is: mit tanítsunk a magyar és a világirodalom remekműveiből? Mai felfogásunk, a 21. század elejének kulturális követelményei szerint mi képezi a nemzeti irodalmi örökségnek és a világirodalmi műveltségnek azt a törzsanyagát, amelyet elvben minden érettségizett diáknak ismernie kellene? Ez hálás és persze fontos vitatéma, de úgy érzem, egyelőre fényűzés és pótcselekvés erről beszélni. Fontosabb lehet az a módszertani kérdés, hogy ami végül is ilyen vagy amolyan válogatás szerint része lesz a tantervnek, azt hogyan tanítsuk. Nem új keletű dilemma, hogy az irodalom- és kultúratörténeti folyamat közmegegyezéssel tudományos összefüggéseibe beillesztve kell-e az egyes szerzőkkel és művekkel foglalkozni, vagy inkább műelemzések útján a szövegek olvasását kell tanítani.

A válasz bizonyos fokig attól is függhet, ki milyen modern vagy posztmodern irodalomtudományos iskola híve – ha egyáltalán ismeri őket. Némi szakmai rigorozitással elvetheti például az irodalom „nagy” és önálló történetének hagyományos elvét (lásd „A magyar irodalom története” című tanulmánygyűjteményt). Vagy túlhaladottnak tekintheti azt a régi gyakorlatot, amely a magyar irodalmat – már csak a „magyar szak” megnevezéssel is – elkülöníti a világirodalomtól vagy az általános irodalomtudománytól. A gyakorló magyartanárok gyakorlatias válasza egyelőre nyilván inkább az marad, hogy kell ez is, az is. Történet és műközpontúság megfelelő arányára van szükség. Megjegyzendő, hogy a „történetre” már csak azért is szükség lehet, mert a mai diákok műveltségéből, tájékozottságából elképesztő módon hiányzik mindennemű történeti tudás – akár csak a 20. századra vagy éppenséggel a közelmúltra vonatkozóan is. Ez persze nem csak magyar vagy irodalom szakos kérdés, és a magyartanár mondhatná erre, hogy a történelmet tanítsa meg a történelemtanár, és ebben van is igazság, de hát a történelemtanár ugyanúgy nem tudja megtanítani a történelmet, ahogy a magyartanár sem az irodalmat (a túlzás hadd lehessen itt retorikai eszköz).

Katasztrofális a diákok történeti tudása

A történeti tudás katasztrofális hiánya – egyetemi hallgatók közül se tudják sokan, mikor volt az I. vagy a II. világháború, ki volt *Ferenc József*, *Horthy* vagy *Rákosi* – átvezet a magyar, sőt az irodalomtanítás válságának igazi, az iskolán és az egyetemen kívüli kérdéseire. Az alapproblémának én azt tartom, hogy a mai iskolások, sőt egyetemi hallgatók, beleértve még a bölcsészhallgatók jelentős hányadát is: nem tudnak rendesen olvasni. Vagy legalábbis nehezükre esik az olvasás. Hiányzik belőlük vagy csak csökevényes formában van kifejlődve bennük az a képesség, hogy a mondatok összeolvasásával, a köztük rejlő nyelvi-logikai összefüggések megértésével dekódoljanak egy esetenként bonyolult, művészi megformált irodalmi szöveget. Nemhogy nem élvezet vagy szórakozás számukra az olvasás, hanem inkább kínszenvedés.

Funkcionális analfabétáknak nevezik azokat, akik még egy önéletrajzot sem tudnak önállóan megírni, vagy egy használati utasítást sem tudnak értelmezni, pedig elvégeztek valamilyen iskolát. Ismerik ugyan a betűket, néhány szóból álló, rövid mondatokat még le is tudnak írni vagy el tudnak olvasni, de összefüggő gondolatok írásbeli kifejtésére, hosszabb, bonyolultabb szöveg elolvasására, értelmezésére már képtelenek. (Folytatás a 9. oldalon)

MAGYARTANÍTÁS – DE KINEK?

(Folytatás a 8. oldalról)

Tudományos vizsgálatok szerint ma Magyarországon az általános iskolát végzetek egyharmadának vannak olyan szövegértési nehézségei, amelyek a funkcionális analfabétizmus jelenségével írhatók le.

Nem tudnak, és nem akarnak olvasni

Ha a későbbiekben már annyira sem kényszerülnek írni és olvasni, amennyire az iskolában még kénytelenek voltak, fogalmazási és szövegértési képességük még jobban elcsökevényesedik. A továbbtanulókról pedig „magasabb fokú” tanulmányaik során gyakran sem önmaguk, sem tanáraik számára nem derül ki, hogy mindenekelőtt alapfokú képességeiket kellene ki- vagy továbbfejleszteni. Ennek következtében hovatovább már azoknak a szövegeknek a jelentős része is nehezen értelmezhető, magyarán zagyva, összefüggéstelen (lásd használati utasítások, közérdekű hirdetések, szerződések, űrlapok, sőt: szemináriumi dolgozatok! stb.), amelyeket a funkcionális analfabétizmus határára álló „szerzők” írnak mások számára.

Természetesen nem állítom, hogy a magyartanárnak vagy egyáltalán irodalmárnak készülő gimnazisták és egyetemisták funkcionális analfabéták lennének, bár néha még a bölcsészkaron is megdöbbentő esetekkel lehet találkozni. A probléma mindenesetre ide is „begyűrűzik”. Az oktatók közös tapasztalata, hogy azok is igyekeznek megúszni az olvasást, akik a bölcsészkar tanulóival végző eredményben az olvasást választották hivatásuknak.

A vizuális média hegemoniája

Ennek a rendkívül bonyolult és egyben rendkívül aggasztó jelenséghez itt

most csak egyik lehetséges okára szeretnék röviden utalni, arra, ami a magyar szakos egyetemisták olvasási készségét és hajlandóságát is egyre jobban erodálja. Ez pedig a vizuális kultúra, a vizuális média hegemoniája. Manapság egy gyerek előbb tanul meg mozgóképet olvasni, számítógépet kezelni, mint szöveget olvasni. Mikor sorra kerül(ne) az írni-olvasni tanulás penzuma, a napi leckét már szenvedélyes képfogyasztással kell összeegyeztetnie. Mivel a tévé, az elektronikus játékok és az internet gyakran függőséget alakítanak ki a velük nyakló nélkül élő serdülőkben, az olvasás ehhez képest csakis a rövidebbet húzhatja. A korábbi nemzedékek, utoljára talán a ma már hatvan felettieké, főleg itt, Kelet-Európában, még tévé és elektronika nélkül nőttek fel, így szabadidős elfoglaltságaikban jóval nagyobb szerephez jutott az olvasás. Választás elé legfeljebb az alkalmi vagy rendszeres moziba járás állította őket. Ilyen körülmények között a magyartanár is inkább számíthatott rá, hogy diákjai között akadnak majd könyvmolyok és versrajongók. Még a hetvenes-nyolcvanas években is nagy példányszám-ban jelentek meg értékes irodalmi művek, és a bölcsészkaron illet ismerni a sikeres újdonságokat.

Manapság, ha éppenséggel fogékony is egy egyetemista olyan tartalmakra, amelyek regények és versek formájában juthatnának el hozzá, sokszor csak keserves erőfeszítéssel tudja birtokba venni ezeket az olvasmányokat, mert a vizuális kultúra befogadjaként alapvetően ahhoz van szokva, hogy míg a képek közvetlenül és közérthetően közvetítik számára a fotografikus jeleket, az írott szöveg a fogalmi gondolkodáson alapuló nyelvi közvetítés fáradságos dekódolására szorul. Ráadásul mint tévénező és képfogyasztó ahhoz is

hozzászokott, hogy ha elunja azt, amit épp néz, egy kattintással átkapcsolhat egy másik csatornára. És ritkán fordul elő, hogy egyvalamit, lett légyen az focimeccs, show-műsor vagy játékfilm, elejétől végig megnéz, helyette inkább ebbe is, abba is „belenéz”. Valójában csak rövid ideig tud egyvalamire odafigyelni. Így természetesen nagyon nehéz regényeket elolvasni, hát még olyanokat, amelyek fő törekvése nem a közmegegyezéses olvasmányosság.

A „lapozható számítógép” a jövő?

Sokan mondják: vége az írásbeliség kultúrájának, az elektronikus forradalommal új korszak kezdődött, és abban mind a kommunikáció, mind a művészet (vagy ami a helyébe lép) fő eszköze az elektronikus kép, illetve az e-mailekbe, SMS-ekbe, blogokba stb. tömöríthető közlés lesz. Ellentmond ennek, hogy az elektronika legújabb vívmánya éppen az úgynevezett „e-könyv”, vagyis a könyv módjára „lapozható” számítógép, amely – a csücs-technikától eltekintve – nyomtatott elődjétől gyakorlatilag csak abban tér el, hogy egy helyett tetszés szerinti számú könyv szövegét tartalmazza. Új távlatot nyithat a könyv és az olvasáskultúra előtt a hangoskönyv is, amelynek hallgatásakor nem a betűk nyomtatott alakja, hanem a nekik megfelelő hangok alakja közvetíti az írásbeli művet. Az irodalom hordozója tehát változhat, többféle is lehet, de az időt és a figyelmet ezentúl is rá kell szánnia annak, aki kíváncsi a műre. Az irodalomoktatás jövőjének fő kérdése tehát szerintem az, hogyan lehet ezt az időt és figyelmet, a kíváncsiságot és alázatot visszanyerni az irodalmi mű számára.

Györfly Miklós
egyetemi tanár ELTE

A TANULT NŐK MENTIK MEG A FÖLDET

A nők oktatásával 2009-ben több mint 4 millió gyermek életét sikerült megmenteni világszerte, derült ki egy új tanulmányból. Amerikai kutatók 175 országból származó, 1970 és 2009 között végzett 915 népszámlálás és felmérés adatait elemezték, az oktatás a gazdasági növekedés, a HIV terjedése és a gyermekhalandóság szempontjából.

Statisztikai modellek felhasználásával kimutatták, hogy ahány évvel hosszabb ideig tanul egy nő, annyszor 10 százalékkal csökkent az öt éven aluliak halálozási aránya. Becsléseik alapján 2009-ben 4,2 millióval kevesebb gyermek halt meg 1970-hez képest, mert a fejlődő országok fogamzóképes korban levő lányai sokkal iskolázottabbak lettek. Ezekben a vidékeken 1970-ben a 18–44 éves korú nők két évet jártak csak iskolába. 2009-re ez hét

évre nőtt. „Az oktatásba való befektetés kifizetődő, mert jobb egészségi állapotot biztosít a jövőre nézve” – mondta el *Emmanuela Gakidou*, a Washingtoni Egyetem munkatársa. A képzett nők gyakrabban használják az egészségügyi szolgáltatásokat, jobb döntéseket hoznak higiéniai, táplálkozási és gyermeknevelési szempontból.

Nem mindenkit győzött meg a tanulmány következtetése. „Kézenfekvő, hogy az oktatás összefügg a gyermekhalandósággal, de a korreláció önmagában még nem jelent ok-okozati kapcsolatot” – jelentette ki *William Easterly*, a New York Egyetem közgazdászprofesszora. Mások szerint a gazdasági fejlődésre kellene összpontosítani, inkább mint a speciális egészségügyi vagy oktatási faktorokra. Úgy vélik, az oktatás nem sokat ér, ha nem létezik infrastruktúra és egészségügy.

A GYÓGYPEDAGÓGIAI TAGOZAT TANÁCSKOZÁSA

A PSZ Gyógypedagógiai Tagozata 2010. október 20-án tartott intézőbizottsági tanácskozásán úgy döntött, hogy a szakterületüket érintő legégetőbb gondokról beadványban tájékoztatja a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatási Szakállamtitkárságát annak érdekében, hogy a várható jogszabályi változások az érintettek érdekei mentén alakuljanak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók oktatásban történő erőszakos integrációja évek óta kiemelten foglalkoztatja a tagozat szakembereit. Minden lehetséges fórumon szót emeltek a gyermekek, tanulók érdekeiért, kiemelve a folyamat hátrányait, buktatóit, s kihangsúlyozva a társadalmi integrációt elősegítő szabadidős integráció támogatását.

Az ülésen több olyan szakmai téma is felmerült, amelyekkel a továbbiakban foglalkozni kívánnak, mint például A pedagógiai szakszolgáltatokról szóló 4/2010 (I. 19.) OKM rendelet új elemeinek értelmezése vagy A nevelési-oktatási

intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 2010. augusztus 1-jén hatályba lépő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátását érintő módosításai. E rendelet 33/A § értelmében a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fejlesztéséhez valamennyi nevelési-oktatási intézménynek – azaz a gyógypedagógiai intézménykörhöz tartozó intézményeknek ugyanúgy, mint az integrált nevelést, oktatást ellátó intézményeknek – egyéni fejlesztési tervet kell készítenie, valamint a fejlesztés eredményét évente legalább egy alkalommal rögzítenie kell.

(A rendelet új, 33/A §-sal történő

kiegészítéséről a 4/2010. (I.19.) OKM rendelet 38. § (2) bekezdése rendelkezett.) A <http://www.fszk.hu/opi/kiadvanyok.htm> honlapról sok hasznos kiadvány letölthető a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásával, nevelésével kapcsolatban. Többek között itt található a „Fókuszban az egyén” című szakmai munka, amely segítséget nyújt az egyéni fejlesztési tervek elkészítéséhez, alkalmazásához.

A beadványt, amelyet 2010. október 10-én juttatott el *Ammerné Nagymihály Emilia* elnök és a PSz Gyógypedagógiai Tagozat Intézőbizottsága *Hoffmann Rózsához*, alább olvashatják.

Tisztelt Államtitkár Asszony!

A közoktatási törvény módosításának folyamatában egy olyan problémára szeretnénk felhívni a figyelmét, amely miatt öt éve folyamatosan jelezzük aggályainkat az oktatási kormányzat felé.

Beadványainkban – és jelen levelünkben is – a sajátos nevelési igényű értelmi sérült gyermekek, tanulók erőszakos integrációs törekvéseinek veszélyeire hívtuk fel, hívjuk fel a figyelmet.

Korábbi leveleinkre, beadványainkra sajnos válasz, érdemi intézkedés nem történt. Törekvéseinkben nem voltunk, nem vagyunk egyedül, gyógypedagógus kollégáink jelentős része tudja, hogy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nagy többsége ebben az oktatási folyamatban a legkülönbözőbb hátrányokat szenved el.

Az értelmi fogyatékos gyermekek, tanulók tanuláshoz szükséges kognitív képességei sérültek. Az erőszakos oktatási integrációval olyan közösségbe kényszerítjük őket, amelyben a tanulásban történő helytállás, a fejlődés eleve megvalósíthatatlan.

Megfosztjuk őket a sikerélménytől, a boldog gyermekkor megélésétől, hiszen arra kényszerítjük őket, hogy nap mint nap megélik másságukat. Gyakran előfordul, hogy társaik nem fogadják el személyüket, esetleg csúfolják, kiközösítik őket, hogy durvább példákat ne soroljunk. Nem utolsósorban nem kapják meg a képességeiknek, személyiségüknek megfelelő bánásmódot, oktatást. A sikertelenség motiválatlansághoz vezet, agresszív vagy befelé forduló, szorongó magatartást eredményez, olyan személyiségsérülés okozója lehet, amelynek a hatása felmérhetetlen.

Az értelmi fogyatékos gyermekek, tanulók ellátásához a szegregált gyógypedagógiai iskolarendszeren kívül is gyógypedagógus tanárok kellene, akik a szemlélet mellett birtokában vannak azoknak a speciális módszereknek, eljárásoknak, amelyekkel hatékonyan lehet fejleszteni – a korrigáló, kompenzáló módszerek alkalmazásával – a sérült intellektust.

Nem elhanyagolható a gyógypedagógus személyisége sem, akinek jó az empátiás készsége, odafigyel a fogyatékos gyermekekre, elismeri a legkisebb eredményeiket is. Tudja, hogy tanítványának mekkora erőfeszítésbe telt, amíg azt elérte. Biztat, motivál, és képes humorral szemlélni a legváratlanabb nehéz helyzeteket is. Vagyis ő éppen ezeket a fogyatékos gyermekeket szeretné, akarja nevelni, oktatni, fejleszteni, hiszen ezért lett gyógypedagógus.

A rosszul megvalósuló tanulásban való integrációs folyamatban – márpedig kevés jó példát ismerünk – hátrányokat szenved el a többségi pedagógus, hiszen nem tud segíteni az értelmi fogyatékos gyermeknek, tanulónak, nem ez a szakmája, nem ezekkel a gyermekekkel akart foglalkozni.

Hátrányokat szenved el az „átlagos” gyermek, kevesebb idő jut rá a tanítás-tanulás folyamatában, esetleg kevesebb idő jut a tehetségebb gyermekekkel való törődésre.

Hátrányokat szenved el az integráltan oktatott értelmi fogyatékos, hiszen az iskolában eltöltött idő nagyobb részében nem az állapotának, személyes adottságainak megfelelő rehabilitációs-rehabilitációs ellátást kapja. Ebben a szervezési formában nem megoldott a sajátos nevelési igényű értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozása sem, pedig sok, művészetekben és sportban tehetséges gyermek van közöttük.

Természetesen az ép intellektusú érzékszervi sérült, illetve mozgásában korlátozott gyermekek, tanulók – egyéni mérlegelés utáni – együttoktatásával egyetértünk, hiszen az iskolai munkát meghatározó, fő pszichikus funkciók, valamint a kognitív képességek vonatkozásában nincs az eredményességet, az oktatásban való biztonságos előrehaladást károsan akadályozó tényező.

Az állományos liberális oktatáspolitikai eredménye a mára kialakult helyzet, valamint a gyermeklétszám csökkenése, hiszen a többségi intézmények szükségből vették fel a két, három személynek számító fogyatékos gyermekeket, tanulókat, nem tudva, hogy mit vállalnak.

Feláldozva ezzel a méltán elismert, világhírű magyar gyógypedagógiát és az Európában egyedülálló, jól kiépült és jól működő szegregált gyógypedagógiai iskolarendszert.

Szakmailag követendő példának tartjuk azt a gyakorlatot, amely szerint az értelmi fogyatékos tanulók szegregált intézményi oktatása mellett társadalmi integrációjukat úgy valósítják meg, hogy ép intellektusú társaikkal különféle sport- vagy művészeti tevékenységeket együtt gyakorolnak.

Bízunk abban, hogy a jogalkotás folyamatában is háttérbe szorul a jövőben az a szemlélet, amely az erőszakos integrációs törekvéseket támogatta –hiszen nem ez jelenti oktatási esélyegyenlőségük megteremtését –, és az értelmi fogyatékos gyermekek, tanulók valódi érdekei mentén szervezhető nevelési-oktatási folyamatuk.

MEGERŐSÍTETT MAGYARSÁGISMERET

Az olyan nemzet, amely saját múltját, történelmét nem ismeri, szegényes sorsra van ítélve

Az oktatás hiányosságai miatt nem tudtak helyesen szavazni a magyar állampolgárok a népszavazáson. Ma már nem kell attól tartani, hogy magyarságunk erősítése, magyar nemzeti identitásunk hangsúlyozása józanul gondolkodó emberekben visszatetszést kelthet. A kormány alapvető fontosságúnak tartja a magyarságismeret megerősítését az iskolákban – mondta Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár az Apáczai Közalapítvány által szervezett, a nemzeti összetartozás emléknepjéhez kapcsolódó tanácskozáson október 26-án.

Hoffmann Rózsa kiemelte: fontos, hogy a „magyar politikai határokon belül” élő diákok gondolkodásában pótolják, illetve a helyükre tegyék azokat az ismereteket, amelyek nincsenek meg vagy zavarosak. Úgy vélte, a magyarságismeret megerősítésének egyik eleme lesz az iskolai emléknep bevezetése, a másik pedig a külhoni tanulmányi kirándulások megszervezése állami támogatással a közoktatás éveit alatt. Az az elhatározásuk, hogy összegyűjtik az iskolák javaslatait, a jó ötleteket, és közkinccsé teszik azokat. A pedagógusképzésbe is be kell emelni a program egy-két elemét – fűzte hozzá.

A KDNP és a Fidesz politikusa úgy fogalmazott: a magyar történelemnek tragikus oldala, hogy a magyarságot szétszakították a XX. század elején, ez azóta megfordíthatatlan történelmi tény lett. Ezt a fájdalmat nem sikerült orvosolni az elmúlt évtizedekben, de a történelmi körülmények az uniós csatlakozással, a környező országokban a demokratikus kormányok megalakulásával megváltoztak. Ma már nem kell attól tartani, hogy magyarságunk erősítése, magyar nemzeti identitásunk hangsúlyozása józanul gondolkodó emberekben visszatetszést kelthet.

Hoffmann Rózsa rámutatott ugyanakkor arra: nagyon fontos orvosolni azokat a hiányokat, amelyeket az elmúlt évtizedek oktatási rendszere figyelmen kívül hagyott. Hozzátette, hogy ezek a fájdalmas hiányok mutatkoztak meg hat évvel ezelőtt a kettős állampolgárságról tartott népszavazásnál az emberek közömbösségében. Az olyan nemzet, amely saját múltját, történelmét nem ismeri, szegényes sorsra van ítélve – fogalmazott a kereszténydemokrata politikus.

Az államtitkár azt ígérte, a határon túli osztálykirándulásokra lesz pénz.

AMIKOR AZ ISKOLA A TERROR HÁZÁVÁ VÁLIK

Aáry-Tamás Lajos szerint az iskolai agresszió egyre nagyobb méreteket ölt

A demokrácia egyik alappillére a jog uralma. Az iskola, az egyetem pedig a demokrácia része. Itt is érvényesülniük kell mindazon elveknek, értékeknek, amelyeket alkalmazunk az életünk számos más területén. A közoktatás és a felsőoktatás közügy, tehát a demokratikus közjogi vita részévé kell válnia – írja Aáry-Tamás Lajos, az oktatási jogok biztosa tizedik beszámolójában. Idén a legaggasztóbbnak az egyre szaporodó iskolai agressziót tartja.

Az oktatási jogok biztosának következetesen képviselt álláspontja szerint a leg súlyosabb jogsértés, amely nevelési-oktatási intézményben előfordulhat, a tanulók testi fenyegetése, fizikai bántalmazása. Az emberi méltósághoz való jog mindenkit – így az oktatás valamennyi szereplőjét – megillető alkotmányos alapjog, amely alapján többek között tilos a tanulók testi és lelki bántalmazása, megalázó büntetésben való részesítése.

Meggyújtotta diáktársa haját

Egy diák azért fordult hozzájuk segítségért, mivel állítása szerint iskolája a terror házává vált: az intézményükben néhány problémás tanuló folyamatosan fenyegeti, zsarolja a többieket, egyesektől védelmi pénzt követelnek, másoktól elveszik értéktárgyaikat. Gyakran provokálnak verekedést, sőt az is előfordult, hogy más osztályok termeibe óra közben bementek, és megzavarták a tanítást. A beadványozó

szerint ezen tanulókkal szemben a tanárok is tehetetlenek, és ezért egyre több diák jár rettegve az iskolába.

Egy iskola igazgatója a kezelhetetlen tanulókkal szembeni érdemi intézkedési lehetőségekről érdeklődött a hivatalnál. Egy tanköteles tanuló korábbi, sorozatos fegyelemsértései miatt fegyelmi büntetésben részesült. A tantestület döntése nyomán újabb fegyelmi eljárást indítottak ellene, mivel egyik társa haját meggyújtotta. Az eljárás lefolytatása előtt az intézményvezető állásfoglalásunkat kérte lehetőségeiről, mivel meglátása szerint a tanuló kezelhetetlenné vált, a diáktársak félve járnak iskolába, a szülők aggódnak, hogy gyermekeik nincsenek biztonságban az intézményben, és a pedagógusok is az iskolavezetés határozottabb fellépését sürgetik az ügyben.

Elégtelenek a fegyelmező eszközök?

A tanulóval kapcsolatos magatartásproblémák esetén az intézmény segítséget kérhet a nevelési tanácsadótól, továbbá amennyiben a nevelési-oktatási intézmény úgy ítéli meg, hogy a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, illetve a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet a gyermekjóléti szolgáltatótól, illetve az oktatásügyi közvetítői szolgáltatótól vagy más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgáltatótól. Ha további intézkedésre van szükség, a ne-

velési-oktatási intézmény megkeresésére a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz arra, hogy a nevelési-oktatási intézmény a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen.

A pedagógusok azonban gyakran úgy érzik, hogy a rendelkezésükre álló fegyelmezési eszközök nem elégségesek ahhoz, hogy visszatartsák az erőszakos cselekményeket elkövető tanulókat. A hivatal hangsúlyozza, hogy az erőszak olyan jelenség, amely túlmutat az iskolán, pusztán iskolai eszközökkel, a nevelési-oktatási intézmény keretei között nem lehet sikeresen küzdeni ellene. Gyakran tapasztalható, hogy az iskolák magukra maradnak egy-egy problémával, nem kapnak külső segítséget.

Allergia, iskolai étkezés

Egyre szaporodik azoknak az ügyeknek a száma, amelyekben a szülők azt sérelmezik, hogy ételallergiás gyermekük számára a nevelési-oktatási intézmény nem tudja a megfelelő étkezést biztosítani. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 41. §-a szerint a gyermek napközbeni ellátásaként életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni. Ha az iskola biztosítja minden gyermek számára az étkeztetést, akkor csupán az ételallergia-állapotára hivatkozva azt nem tagadhatja meg, és biztosítani kell a speciális étrend szerinti ellátást is.

GERTRÚD TANÁRNŐ KIMERÍTHETETLEN ÖTLETTÁRA

Az alacsony óraszám korlátozza a technikát oktatók lehetőségeit

Diráné Huszár Gertrúd 27 éve oktat a XVIII. kerületi Pitagorasz Általános Iskolában. Technika szakos tanár, emellett a XVIII. kerületi Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjtemény technika-munkaközösségének vezetője, több kerületi verseny megálmodója, meghonosítója és lelkes szervezője. Szízügyének tekinti tantárgyának magas szintű oktatását, a gyerekek kreativitásának fejlesztését, a környezettudatos nevelést. Nagy hangsúlyt fektet a háztartástani ismeretek elsajátíttatására, a hétköznapi életben fontos dolgok megtanítására is. Három gyermekével és férjével ugyanabban a kerületben él, ahol dolgozik.

– Sajnos az alacsony óraszám korlátozza a technikatánárok lehetőségeit, hiszen heti egy órába nehéz mindent besűríteni – mondja Diráné Huszár Gertrúd. Úgy véli, a technikai alapműveltség elengedhetetlenül fontos, de a lehetőségekhez képest érdemes egy kicsit többet foglalkozni a mindennapi élet tevékenységeivel is. A gyerekek bámulatosan ötletesek, kreatívak és bátor kísérletezők. A tanárnő erre alapozva honosított meg több kerületi versenyt.

Cukrászpalánták és fakanálbajnokok

Elsőként szervezte meg a kerületi édességkészítő-versenyt, ahol a diákok sütés nélkül előállítható édességeket készíthettek. A kerület általános iskoláiból több mint húsz csapat nevezett be. Azóta a „megmérettetés” a hagyomány szintjére emelkedett, a diákok és a pedagógusok minden évben nagy lelkesedéssel fogadják az újabb versenyfelhívást. A repertoár igen széles, a diákok és felkészítők mindig újabb és újabb ötletekkel állnak elő. A kivitelezésnél nemcsak az ízvilágra, a küllemre is nagy hangsúlyt fektetnek. Az ítések minden alkalommal szinte megoldhatatlan feladatra vállalkoznak, amikor értékelni kell. A kerület cukrászpalántái ugyanis szó szerint édességkölteményeket alkotnak. Az elkészített édességeket gyönyörűen megterített asztalokon kínálják a zsűri tagjainak. Az asztalterítés a versenyben külön kategóriaként jelenik meg. A gyerekek nagyon szeretik, mert a saját maguk által készített kis terítőkkel, névkártyákkal, üvegfestett tányérok, poharakkal, egyéb – két kezük munkáját dicséző – alkotásokkal igazán egyedi terítékeket tudnak varázsolni. Ugyanilyen sikeres a kerületben szintén hagyománnyá vált marcipánfigura-készítő verseny is. Csodálatos

színvilágban pompázó épületegyüttesek, mesehősök, ajándéktárgyak és nonfiguratív alkotások születnek egy-egy verseny alkalmával.

Am nem csak édességkészítésben jártasak a XVIII. kerület diákjai. A fakanalat is ugyanolyan szívesen forgatják, mint a habverőt. A főzőverseny szintén hagyománnyá lett. Idén szeptemberben a híres Krepuska Fesztiválon is megcsillogtathatták tudásukat a fakanálbajnokok. A rendezvény helyszínét adó Bókay kert 51. jökedvű, vidám diákcsoporttól volt hangos. A gyerekek kuktasapkában sürgölődtek bográcsuk körül. A verseny érdekessége volt, hogy alapanyagként minden csapat nyúlhúst használt fel. Számtalan variációban került a zsűritagok elé a finom bográcsos. A versenyző csapatok nagy lelkesedéssel készültek a megmérettetésre.

A versenyeknek rendkívül sok a pozitív hozadéka

– Egy-egy ilyen programnak hihetetlenül sok pozitív hozadéka van. Erősíti a csapat-szellemet, kreativitásra ösztönöz. Ráébreszti a gyerekeket a közös munka örömeire, és ösztönzi őket a szabadidő helyes eltöltésére. Elmélyíti a tanár–diák kapcsolatrendszert, bizalmat ad, cselekvésre ösztönöz. A diákok igénylik a dicséző szavakat, az elismerést, és nagyon tudnak örülni minden egyes sikeres szereplésnek. Ezért aztán igénylik az újabb és újabb megmérettetést. Így szélesítettem a kerületi versenyek repertoárját, és meghirdettem egy kerületi hidegtálcakészítő-versenyt is, melynek lebonyolítására a Kerületi Diákhatár került sor – összegez a tanárnő. – Ez az alkalom ismét arra szolgált, hogy a diákok szó szerint elkápráztattak mindenkit az alkotásaikkal. Nem szégyellem, olyan szenzációsan jó és érdekes ötletekkel rukkoltak elő, hogy még a felkészítő tanárok is el-elcsodálkoztak némely alkotáson. Az egymástól való tanulás oda-vissza működik – mondja.

Kimeríthetetlen ötlettár

– A háztartástani ismereteket igénylő versenyeken kívül technikai jellegű megmérettetéseket is szervezek – meséli Huszár Gertrúd. – A kerületi kézművesverseny szintén sok érdeklődőt vonzott. A résztvevők gyöngycsillagot készíttettek rézdrótra, valamint borszjira fűzhető medalliont fóliafestéssel.

A gyerekek ötlettára itt is kimeríthetetlen volt. Mindig tudnak meglepetéseket okozni, akár a forma, akár az alkalmazott

színvilág használatával. Kerületi makett-építő versenyünkön jó megfigyelőképességről, precizitásukról, változatos anyagfelhasználási módjukról tettek tanúságot kis mestereink. A sikeres programok – melyeket a résztvevők elégedettsége tükröz – mindig új kihívást jelentenek a szervező pedagógus számára. Így vagyok ezzel én is. Mindig megpróbálom új köntösbe varázsolni a már hagyománnyá vált versenyeket, hogy még érdekesebbé tegyem azokat a lelkes résztvevők számára. Hosszú évek óta szervezek nyári alkotótábor Balatonakaliban, a kerületi diák-táborunkban. Kollégáimmal minden évben új technikákat tanítunk, így már számtalan fortélyos praktikával színesedett a résztvevők tudástára. Időközben az eleinte iskolai táborként szervezett nyári program kerületivé nőtte ki magát. 2010 nyarán diákjaink más iskolák tanulóival táborozhattak együtt, színesítve ezzel a résztvevők palettáját. A technika-munkaközösség sikeres működéséhez nagyban hozzájárul a Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjtemény igazgató asszonyának, *Frank Gabriellának* odaadó támogatása, valamint *Kalmárné Takács Erzsébet* kerületi szaktanácsadó önzetlen segítsége.

– Diákjaimat az életre nevelem, kitartásra, szorgalomra, küzdésre ösztönözöm. Arra, hogy önértékelésük helyén való legyen, figyeljenek másokra is, segítsenek egymásnak, ha a szükség úgy kívánja. A segítségnyújtásnak számtalan formája van, mindig meg kell találni a legoptimálisabbat és a legjobban kivitelezhetőt – szögezi le a tanárnő.

A segítségnyújtás és a példamutatás szellemében október 29-én a XVIII. kerületi Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjtemény technika-munkaközösségének szervezésében tanárokból és diákokból álló csoport utazott Ajkára, hogy karitatív tevékenység keretében kézművesdél-előttöt tartson az ajkai és a kolontári diákok számára.

Kreatív katedra

Lapunkban szeretnénk bemutatni azokat a pedagógusokat, akik kiváló munkájukkal sokat tesznek a magyar oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Ezért kérlek titeket, aki ismer ilyen oktatókat, írja meg a nevét, elérhetőségét, hogy őt is bemutat-hassuk a lapban. Az ajánlatokat a millei@pedagogusok.hu címre, vagy a 06-70-602-8885-ös telefonszámra várom.

Millei Ilona

EGY SIKERES PÁLYÁZAT MARGÓJÁRA

„SIKERÜLT!” Jelentette ki büszkén *Hartyányi Sándorné* projektmenedzser a „Megújuló tudás – megújuló szakszervezet” TÁMOP – 2.5.1 pályázat sajtókonferenciáján október 9-én. A nem kis vállalkozásról néhány résztvevő mondja el gondolatait az alábbiakban.

„Amikor megkértek, hogy mondjam el saját gondolataimat a projektről, még úgy gondoltam, simán menni fog nekem ez a dolog, de amikor nekiálltam, hogy össze-szedjem a gondolataimat, rá kellett döb-bennem, ez nem is olyan egyszerű. Hiszen vissza kell kanyarodnom 2008 november-éig, amikor is elhangzott az azóta szálló-igévé vált »Segítség, nyertünk!« mondat” – idézte fel a múltat *Fehérmé Kajtár Hajnalka*, a PSZ-IT Bács-Kiskun megyei képviselője. Majd folytatta: „Sok minden volt ebben a mondatban. Rengeteg öröm, lehetőség, de legalább ugyanennyi »félelem« is. Öröm, hiszen ez egy vissza nem térő alkalom, egy meg nem ismételt lehetőség a megyei szakszervezet számára, ugyanakkor rengeteg munka, szervezés és hatalmas felelősség. 45 millió forint temérdek pénz, ugyanakkor nagyon kevés

is. A 45 millió forintból számos képzést lehetett levezényelni, kiváló kézikönyv született (az Érdekvédelmi munka lépésről lépésre, amiből rengeteget tanultam). A munka során kapcsolatokat lehetett kialakítani, ám az anyagi keretek szűkösége miatt sok kolléga sajnálatos módon nem kerülhetett be a rendszerbe.”

Pozsonyiné Jámbrik Zsuzsanna arról beszélt, mit jelentett számára a számítógép kezelésének megismerése. „Rájöttem, a számítógépet nem ismerni, nem használni valójában modernkori analfabétaság. És akkor jön egy rendkívül kecsesítő lehetőség: hét végén ugyan, de térítés nélkül megismerhetem a technikát, ami nélkül egyre kevesebbnek éreztem magam. A tanfolyamnak köszönhetem, hogy megértettem, nem mágia, homályos varázslat, nem műveletek egymásutánja, hanem egy rendkívül izgalmas struktúra a számítógép világa, aminek ismerete nélkül elképzelhetetlen a 21. század embere, tanára, pláne egy informatikai szakközépiskolában.”

A TÁMOP ECDL tanfolyamról és tréningekről számolt be egy pedagógus, *Grizák Ákos*, aki oktató és résztvevő is volt a pályázaton. Azt mondta, a tudás-

anyag beépítése mellett a szakmai tapasztalatszerzés, a pedagóguspálya gondjainak megvitatása, a különböző intézmények működésének bemutatása, egymás emberi oldalának-értékrendjének megismerése adta azt a pluszt, amit más képzések eddig nem adtak. A projekt minden szakasza jól szervezett, összefogott volt.

Kun Hajnalka az angoltanfolyamról úgy vélte: „Sokéves ál munkát vált valóra kollégáimmal, amikor a múlt tanév szeptemberében útjára indult a szakszervezetünk által szervezett és támogatott kezdő angoltanfolyam. Mindannyian érzékeljük már annak az igényét, hogy nem nyelv-szakos pedagógusként nehezen tudunk helytállni abban a világban, ahol szinte minden egyes felirat, hír, internetes felület az angol nyelv ismeretéért kiált. Sokan közülünk most kezdtek el ténylegesen ismerkedni az angol nyelvvel, mások pedig rég megkopott tudásukat akarták leporolni. Mi sem bizonyítja jobban tanfolyamunk sikerét, mint hogy az egyik legjobb eredményt produkáló csapatát váltunk, akik kíváncsian várják, lesz-e még folytatás. Küzdhetünk-e közösen a középfokú nyelvvizsgáért is?”

EGYENLŐ BÁNÁSMÓDDAL HÁRÍTHATÓK EL AZ AKADÁLYOK

Kisebb-nagyobb mértékben mindannyian előítéletesek vagyunk

Az egyetemes tervezése a jövő – jelentette ki Fodor Ágnes, a Vakok és Gyengénlátók Közép-magyarországi Regionális Egyesületének (VGYKE) elnöke az Egyenlő Bánásmód Hatóság éwertékelő konferenciáján. Az egyetemes tervezés a mai magyar közgondolkodásból még hiányzó kifejezés, ám látni kell, hogy az európai uniós direktívák egyre inkább a mindenki által választható és használható technikai lehetőségek felkínálását helyezik előtérbe. Az akadálymentesítést követő időszak tehát a reaktivitás helyett a proaktivitásról szól, azaz arról, hogy az elkészült eszközök utólagos módosítása helyett már a tervezés időszakában vegyék figyelembe a fogyatékosokkal élők igényeit.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2010. október 25-én tartotta szokásos éwertékelő rendezvényét Budapesten, egy többségben megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató négy-csillagos szállodában, a Hotel Pandában. A telt ház esemény némi újdonsággal is szolgált: a hatósági munka mellett az előadók az EBH egyéves TÁMOP projektjéről, az indulás óta eltelt időszak tapasztalatairól is beszéltek.

Dr. Honecz Ágnes, az EBH elnöke köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a kiváló színvonalú szakmai munka mellett kiemelt jelentőséget tulajdonít a valós idejű („real-time”) tájékoztatásnak. A koncentrált, horizontális kommunikáció a diszkrimináció elleni küzdelem című projekt egyik legfontosabb célja, hiszen az Európai Unió által finanszírozott program összes tevékenysége – képzések, kiállítások, az országos ügy-

félszolgálati rendszer – valami módon érintik a szűkebb-tágabb nyilvánosságot.

Dr. Pánczél Márta projektvezető kiemelte, hogy a projekt indulása óta eltelt egy év alatt több mint ezer ügyfél kereste meg a vidéken tevékenykedő egyenlőbánásmód-referenseket. A referensek egyike, dr. Bihary László váci ügyvéd előadásában hangsúlyozta, hogy az országos hálózatban tevékenykedő szakemberek feladata elsősorban az ügyfeleiket ért hátrányos megkülönböztetés felismerése, s megalapozott panasz esetén az ügy továbbítása az EBH központjába. Megemlítette azt is, hogy az állampolgárok többsége még mindig nincs tudatában annak, hogy az általuk sérelmezett magatartás kizárólag abban az esetben tekinthető jogi értelemben vett diszkriminációnak, ha a hátrány a személy valamely védett tulajdonsága miatt következik be.

A 2010-ben akkreditált felnőttképzési intézménnyé vált Egyenlő Bánásmód Hatóság saját fejlesztésű képzési programjáról is szó esett. A tapasztalatátadó rendezvény szervezői fontosnak tartották, hogy az EBH oktatási tevékenységéről olyan előadók beszéljenek, akik a képzést már sikeresen elvégezték. E gondolat jegyében az első 30 órás tréning résztvevői közül ketten számoltak be tapasztalataikról a konferencia vendégeinek. Mindketten fontosnak tartották megemlíteni, hogy a háromnapos képzés leghasznosabb moduljának az érzékenyítő részt tekintik. Az érzékenyítés során ugyanis saját élményű gyakorlatokban kell részt venniük a hallgatónak, így senki nem kerülheti el a felismerést: kisebb-nagyobb mértékben ugyan, de mindannyian előítéletesek vagyunk.

VELÜNK ÉLŐ SZAKSZERVEZET

Sárdi Lajos: A múlt mindig tartogat a jelen számára megszívlelendő tanulságokat

Velünk élő szakszervezet címmel indítjuk új rovatunkat. Azt szeretnénk, ha azok a kollégáink, akik már nyugdíjasok ugyan, de élénk figyelemmel kísérik a Pedagógusok Szakszervezete életét, eseményeit, megírnák egy-egy, a szakszervezettel összefüggő, meghatározó élményüket, ha visszaemlékeznének vicces vagy megrázó eseményekre, és azokat megosztanák mindannyiunkkal. Amit ők átéltek, nekünk már történelem. Ám történeteikből megismerhetnénk azt, hogy a még utolérhető „hőskorban” milyen is volt a Pedagógusok Szakszervezete. Ebben a számunkban *Sárdi Lajos* írását közöljük, azt, amelyben a szakszervezeti múlt sok-sok évtizedére tekint vissza.

Két évtizede nyugdíjasként telnek mindennapjaim, de ma is figyelemmel kísérem a Pedagógusok Szakszervezetének munkáját, tartom a kapcsolatot a szervezet mindenkori vezetőivel, egykori munkatársaimmal. Ez számomra természetes, hiszen 1975-től 1990-ig titkára, főtítkára, majd elnöke voltam az akkoriban Központi Vezetőség néven működő országos irányító testületnek.

Ma is szívesen gondolok vissza arra a 15 évre, mert baráti légkörben, hozzáértő és munkaszerető kollégák között, nemes célok érdekében sikerült többnyire eredményesen fáradozni pályatársainkért, az oktatásügyben dolgozók munka- és életkörülményeinek jobbításáért.

Mi mindenre tanított meg a szakszervezeti vezetőként eltöltött 15 év?

Elsősorban arra, hogy *legfontosabb feladatunk tagságunk érdekeinek védelme*, annak elérése, hogy törekvéseink, erőfeszítéseink nyomán a pedagógusok folyamatosan és kézzelfoghatóan érezzék élet- és munkafeltételeik javulását.

Milyen tények tanúsították ennek eredményességét, milyen területeken sikerült kedvező változásokat elérni a hetvenes-nyolcvanas években?

1977-ben és 1984-ben jelentős mértékű béremelést tudtunk kiharcolni, melynek értéke az évek múlásával sajnos csökkent. Sor került a heti munkaidő és a kötelező óraszámok több lépcsőben történő csökkentésére, a szabadságidőnek újabb pedagógusrétegekre való kiterjesztésére. Előnyös változások következtek be a túlmunka díjazásában, bővült a pedagógusok különböző csoportjait többletjövdelem-

hez juttató pótlékrendszer. Sikerült életben tartani a kedvezményes pedagógus-lakás-építési kölcsönakciót, felgyorsult a szolgálati lakások építése, a korszerűtlenek felújítása, megkezdődött a pedagógus-szállók létesítése. Szakszervezetünk kezdeményezésére folyamatosan bővültek a pedagógusok kitüntetési formái, fokozatosan emelkedett a kitüntetésben részesülők éves keretszáma. Szakszervezetünk javaslatára hozták létre a Pedagógus Szolgálati Emlékérmet, meghonosodott az arany-, gyémánt-, vas-, rubindiplomák adományozása. A szociális intézkedések sorában létrejött az étkezéshez adott munkáltatói hozzájárulás, a pályakezdők kedvezményes kölcsöne, az előnyös gépkocsivásárlási kölcsönakció. Jelentős szerepe volt szakszervezetünknek az oktatás biztonságvédelmi feltételeinek javulásában, a társadalombiztosítási ellátás formáinak bővülésében.

Védelem a tagságnak

Az is fontos tanulság volt számomra, hogy saját anyagi eszközeink révén *annyi támogatást adjunk tagságunknak, amennyit csak lehetséges*. Ennek megvalósulását is *példák sora* igazolja.

Jelentős összegű segélyben részesítettük a nagycsaládosokat, a pályakezdőket, a nyugdíjasokat. Fokozatosan bővülő üdülőhálózatunkkal kedvezményes, egyes rétegek számára ingyenes pihenési lehetőségeket biztosítottunk. A jogsegélyszolgálatok révén jogi tanácsadást és védelmet nyújtottunk a rászorulóknak. A felsőfokú tanulmányokat folytató pedagógusgyermek anyagi támogatást kaptak az Eöt-vös-alap által. Vidéken élő tagjainknak kedvezményes budapesti szállást kínáltunk a Pedagógus Vendégotthonban. Művelődési otthonaink segítségével kulturális szolgáltatásokat, öntevékeny művészeti alkalmakat biztosítottunk. Segítettük a pedagógus kórusokat, országos és regionális találkozókra fellépési lehetőséget teremtettünk számukra, külföldi szereplésekhez juttattuk őket. Az általunk szervezett vers- és prózamondó-pódiumokon kitűnő pedagógus előadóművészek tűntek fel. Sportvetélkedőket szerveztünk, támogattuk a pedagógus természetjáró körök munkáját, országos találkozóikat.

Szövetségeseket kerestünk

Arra is rájöttem, hogy önmagunk kevesek vagyunk sokirányú céljaink eléréséhez. *Szövetségesekre van szükségünk*. Az ér-

dekvédelmi munka, az életkörülmények jobbítására irányuló kezdeményezéseinket csak úgy tudjuk megvalósítani, ha megnyerjük szövetségeseinknek a társszakszervezeteket, az állami hatóságok munkatársait, a különböző szinteken dolgozó tanácsai szerveket, és nem utolsósorban elérjük az akkori társadalmi környezetben vezető szerepet betöltő pártszervek támogatását is. Közoktatás-politikai, kulturális és sportmunkánk csak úgy lehetett sikeres, ha megtaláltuk hozzá a megfelelő partnereket. Ezért álltunk szoros kapcsolatban például a Magyar Pedagógiai Társasággal és annak tagozataival, az Országos Pedagógiai Intézettel, a Tanérttel, illetve a különböző kulturális intézményekkel, például a Népművelési Intézettel, a Kórusok Országos Tanácsával, az Ofotért vállalat-tal, a képzőművészeti szövetségekkel.

Amiért a tagozatok létrejöttek

Azt is megtanultam, hogy munkánk csak akkor lehet eredményes, *ha tagságunk minden rétegéhez eljutunk*, ha a különböző típusú oktatási-nevelési intézmények dolgozói, a fiatalok, a nagycsaládosok, az egyedülállók, a nyugdíjasok is érzik és tapasztalják, hogy az ő érdekükben is sikeresen fáradozunk. Ennek érdekében jöttek létre az országos és megyei szinten működő tagozatok, melyek összegyűjtötték, megfogalmazták és képviselték az egyes rétegek sajátos problémáit, érdekeit.

Az is bebizonyosodott számomra, hogy *szervezetünk erejét a sok ezer társadalmi aktivista jelenti*, akik megyei és alapszervezeti bizottságok tagjaiként, intézményi tisztségviselőként, bizalmiként erejüket és idejüket nem kímélve dolgoznak szakszervezetünk céljairt, társaikért, vállalva a vitákat és ütközéseket az állami vezetőkkel, tanulva a jogszabályokat, képezve magukat. Ebben a tevékenységükben segítette őket szakszervezetünk központja szervezett továbbképző tanfolyamokkal, hasznos kiadványokkal (Elnökségi Tájékoztató, Útmutató, Munkaügyi Kiskönyvtár), a Pedagógusok Lapja közreműködésével.

A vezetői tisztség szolgálatot jelent

Végül, de nem utolsósorban tudatosult bennem, hogy a *szakszervezeti vezetői tisztség szolgálatot jelent*, emberközelséget igényel, szívós, következetes és igényes munkával jár, melyben nincs kis és nagy ügy, hanem csupán emberi sorsok

(Folytatás a 17. oldalon)

FIATALOK, KELJETEK ÚTRA!

Dr. Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár a nyelvtudás fontosságát hangsúlyozta

Jan Truszczyński, az Európai Bizottság Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóságának főigazgatója nyitotta meg Budapesten, a Millenáris Teátrumban a Youth on the Move – Mozgásban az ifjúság elnevezésű kétnapos rendezvényét október 8-án. A Youth on the Move az Európai Unió új kampánya fiatalok számára. Célja, hogy az ifjúság minél több információra tegyen szert, és éljen az Európai Unió adta munkavállalási lehetőségekkel.

A kezdeményezés az új Európa 2020 stratégia részeként 28 kulcsfontosságú intézkedést javasol, amelyek célja, hogy az oktatás és a képzés a fiatalok valódi igényeihez igazodjon, és hogy minél több fiatal éljen az EU nyújtotta tanulási és képzési támogatásokkal. A Youth on the Move keretében 2020-ra bővíteni kell az európai fiatalok számára elérhető olyan mobilitási lehetőségeket, amelyek a tanulást célozzák meg, és tájékoztatást kell nyújtani a már meglévő európai uniós mobilitási programokról, mint például a Comenius, a Fiatalok Lendületben, az Erasmus, a Leonardo da Vinci, a Grundtvig, az Erasmus Mundus és a Marie Curie.

Az esemény *Andor László*, az Európai Bizottság foglalkozásért, szociális ügyekért és társadalmi összetartozásért felelős biztosának videóüzenetével folytatódott. Andor kiemelte, hogy várhatóan 16 millióval több magasan kvalifikált munkavállalóra lesz

igény a közeljövőben, a közepesen képzett személyek esetében 3 és fél milliós növekedésre számíthatunk. Beszédében arra biztatta a tagállamokat, hogy mindig egyéni helyzetükből és sajátosságaikból kiindulva eszközöljenek fejlesztéseket.

A megnyitó házigazdája, *Szűcs Tamás*, az Európai Bizottság magyarországi képviselőjének vezetője mint a budapesti Youth on the Move esemény házigazdája hangsúlyozta, hogy az új kampány a fiatalok érdekeit szolgálja, és célja, hogy a fiatalok minél több információra tegyenek szert, és éljenek az Európai Unió adta munkavállalási lehetőségekkel.

Dr. Hoffmann Rózsa a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős államtitkára felszólalásában kiemelte a nyelvtudás fontosságát, és arra buzdította a fiatalokat, hogy vágjanak neki annak a nagy kalandnak, amit a külföldi tanulás és munkavállalás jelent. Hoffmann Rózsa a magyar fiatalokon kívül üdvözölte a Magyarországra európai uniós oktatási és képzési program keretében érkező külföldi fiatalokat is.

A Youth on the Move kampány magyarországi nagykövete, *Gryllus Dorka* elmondta, hogy saját élete jól példázza a mobilitást, hiszen Magyarországon és külföldön egyaránt dolgozik. Korábban nem álltak ilyen tanulmányi lehetőségek a fiatalok előtt, így ő is azzal fejezte be a felszólalását, hogy „Kalandra fel! Keljetelek útra, fiatalok!”

PARLAMENTI DÖNTÉS AZ OSZTÁLYKIRÁNDULÁSOKRÓL

Az MSZP azt kérte, támogassák a diákok belföldi tanulmányi kirándulásait is

Minden közoktatásban tanuló fiatal legalább egyszer eljuthat a magyar állam támogatásával a szomszédos országok magyarlakta területeire annak a határozati javaslatnak az értelmében, amelyet október 18-án fogadott el az Országgyűlés. Bevezetik a nemzeti összetartozás emléknapját az iskolákban, és 2012. december 31-ig létrejöhét a Magyarság Háza. A parlament 309 igen szavazattal 41 ellenében hagyta jóvá a határozatot, amelyet négy frakció támogatott, az MSZP elutasított.

A *Kövér László*, *Pokorni Zoltán* és *Révész Máriusz* fideszes politikusok által jegyzett országgyűlési határozat rögzíti, hogy a Magyarországon és a határon túl élő magyarság kapcsolatainak erősítése, egymás jobb megismerése érdekében az Országgyűlés felkéri a kormányt: készítse elő iskolai emléknap bevezetését a 2010/2011-es tanévtől a nemzeti összetartozás napján, amely emléknap a trianoni döntésről szóló iskolai megemlékezések mellett a Kárpát-medencei magyar testvériskolai és diákközösségi kapcsolatok elmélyítését segíti elő.

Felkéri a kormányt arra is, hogy tekintse át a szomszédos országokba irányuló iskolai tanulmányi kirándulások, a Kárpát-medencei magyar testvériskolák

együttműködésének, különösen a cserétaborításoknak a tapasztalatait. Ezek alapján országos program készül abból a célból, hogy valamennyi közoktatásban tanuló magyar fiatal legalább egyszer – a magyar állam támogatásával – eljusson a szomszédos országok magyarlakta területeire, és cserekapcsolatok keretében minél több külhoni magyar diák juthasson el Magyarországra. A programot 2013-ig pályázati úton, azt követően normatív módon finanszírozzák.

Szülessen jogszabály a szakmai és finanszírozási háttér biztosítására

A határozati javaslat értelmében az Országgyűlés felkéri a kormányt, vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a Nemzeti Erőforrás Minisztérium bevonásával 2012. december 31-ig létrejöhjön a Magyarság Háza. A Magyarország határain belül és kívül élő magyar közösségeket, a nemzeti teljesítmény legfontosabb példáit bemutató anyanyelvi, oktatási és közművelődési intézmény a nemzeti ünnepek és emléknapok iskolai megemlékezéseit és a tanulmányi kirándulásokat segítő módszertani központ lenne.

Az Országgyűlés egyúttal felkéri a kormányt, hogy 2010. december 31-ig tegyen javaslatot azon jogszabályok módosítására, indokolt esetben új jogszabá-

lyok alkotására, amelyek a fentiek szakmai és finanszírozási háttérét biztosítják. A határozat a közzététele napján lép hatályba.

Az igazi próbatétel, megférünk-e egymással

Az MSZP arra kérte a kormánytöbbséget, hogy a határon túli magyar területekre vezető osztálykirándulások mellett támogassák a diákok belföldi tanulmányi kirándulásait is az iskolai nemzeti összetartozás napja bevezetéséről szóló határozati javaslatban.

Lendvai Ildikó szocialista országgyűlési képviselő közleményében hangsúlyozta: a Fidesz-KDNP pártszövetség sorra elutasította az MSZP azon módosító javaslatait, amelyek az szerették volna elérni, hogy a határon túli kirándulások mellett támogathatók legyenek a hazaiak is.

„Úgy látszik, a Fidesz számára a nemzeti összetartozás a határokon belüliekkel már nem olyan fontos. Pedig a nemzeti összetartozás igazán nehéz próbatétele: képesek vagyunk-e itt, Magyarországon is megférni egymással, és megismertetni gyerekeinkkel is a határon túliak mellett a határon inneni magyarok közösségeit, múltját és jelenét is” – fogalmazott az el-
lenzéki képviselő.

A TANULÁSNAK ÉLETSTÍLUSSÁ KELL VÁLNI

Így csökkenthetők a társadalmi különbségek, és növelhető a gazdasági versenyképesség

„Világviszonylatban is a magyar lakosság készségei javultak a leginkább az elmúlt tíz évben, ugyanakkor a vizsgált készségek és kompetenciák terén szélsőségesen kettészakadt képet mutat a társadalom. A foglalkoztathatóság legnagyobb akadálya az alapkészségek hiánya, így nemcsak a társadalmi hátrányok újratermelődésében, de a felnőtt lakosság készségszintjének növelésében is kulcsszerepe van az oktatási szférának” – mondta a 11 országot érintő, készséget és kompetenciát vizsgáló OECD-felmérés eredményeinek ismeretében dr. Köpeczi-Bócz Tamás, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára, aki egyben a felmérés hazai vezetője is volt.

A Kanadai Statisztikai Hivatal feldolgozásában elkészült az OECD készség- és kompetenciakutatásának teljes értékelése. A nemzetközi összehasonlító vizsgálat keretében 11 nemzet lakosságával egyetemben a magyar lakosság kompetenciáit is vizsgálták. Az Adult Literacy and Lifeskills Survey (ALL) felmérés a 16–65 éves korosztály teljesítményét négy nagy készségterületen mérte. Hazánk 2004-ben csatlakozott a felmérés második köréhez Ausztráliával, Hollandiával és Új-Zélanddal együtt, a nagy mintás adatfelvétel 2007-ben zajlott.

Iskola nélkül nincs munkahely

Az összehasonlító kutatás eredményeiből kiderült, hogy az alacsony iskolázottságú magyar népességnek a munkavállaláshoz szükséges alapkészségei mélyen az európai átlag alatt vannak. „Mindez világos jelzés a foglalkoztatáspolitikára számára, hogy aktív eszközökkel, mint amilyen a képzés is, az eddigieknél sokkal jobban kell segíteni ezt a társadalmi csoportot. Első lépésként nem formális végzettséghez, hanem hasznos készségekhez kell jutniuk az érintetteknek” – mondta dr. Köpeczi-Bócz Tamás, a társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár, a magyarországi kutatás vezetője. A szakember szerint a hatékony felzárkózást célzó humánfejlesztési intézkedések egyik iránya az érettségivel nem rendelkező népesség, ezen belül különösen a nyolc általánost vagy azt sem végzettek foglalkoztatási szintjének emelése kell legyen, hiszen a foglalkoztatás ebben a társadalmi csoportban kirívóan alacsony, és itt a legnagyobb a hátrányok újratermelődése. A diplomások iskolába lépő gyermekeinek 1,2 százaléka, az érettségizettekének 4,6 és a szakmunkás végzettségűekének 13,1 százaléka él olyan családban, ahol nincs dolgozó felnőtt, az ennél alacsonyabb végzettségűek esetében azonban ez az arány 48,4 százalék.

A HÁZTARTÁSBAN ELŐFORDULÓ LEGMAGASABB ISKOLAI VÉGZETTSÉG	AZ APA NEM DOLGOZIK ^{a,b}	A HÁZTARTÁSBAN SENKI SEM DOLGOZIK ^b
0–8 osztály	50,5	48,4
Szakmunkásképző	18,1	13,1
Középiskola	8,9	4,6
Főiskola, egyetem	4,7	1,2
Összesen	16,1	12,0

Legyen szükséglet a folyamatos tanuláshoz

Az ALL kutatást olyan módon tervezték, hogy annak eredményeit számos összetartozó szakpolitika tudja hasznosítani, kiemelten az oktatás- és a foglalkoztatáspolitikát, de az egészségügy, a szociálpolitika és általában véve az emberi erőforrások és a társadalom fejlesztésében érintett területek. A kutatás eredm-

nyeinek ismeretében a helyettes államtitkár hangsúlyozta: „Elsősorban a társadalmi különbségek újratermelődése, illetve csökkentése, illetve a gazdaság fejlődése, a versenyképesség és az innovációs képesség szemszögéből már középtávon is kifizetődő lenne, ha jellemzően egyéni indíttatású továbbképzési rendszer kerülne kialakításra. Ennek alapeleme nem a képzések támogatása – legfeljebb kompenzáló jelleggel – kell legyen, hanem sokkal inkább olyan társadalmi, gazdasági környezet megteremtése, amelyben alapvető szükséglet a folyamatos tanulás, és annak elismerése. Ha a tanulás életstílussá válik az alapvető kompetenciákkal már rendelkezők körében, akkor ez húzó hatást fog gyakorolni a leszakadó rétegek felzárkózásában is.”

Oktatáspolitikai tudásért

Az alacsony iskolázottságúak munkaerőpiacon elszenvedett hátránya egyre növekedhet annak ismeretében, hogy jellemzően a magyar munkaerőpiacon – hasonlóan a fejlett országokhoz – egyre több készséget követel a magasan képzett munkavállalóktól is.

A szakember szerint a tudás- és készségszint alapú fókuszálás valamivel bonyolultabb oktatáspolitikai megközelítés, mint az iskolai végzettség alapú, mert a készségek alapvető tulajdonsága, hogy nem birtokolhatók örökké. Megszerezhetők ugyan, de megtartásukhoz folyamatos és állandó megújulásra, aktív részt vevő életmódra van szükség. A több és jobb munkahely célrendszere több és jobb kompetenciákkal bíró munkavállalókkal érhető el, így az egyéni és állami ráfordításokat is ebbe az irányba kell összpontosítani.

A magyar nők kompetenciájukban erősebbek, mint a férfiak

Az elmúlt tíz év eredményeit megvizsgálva a felnőtt lakosság olvasási képességei világviszonylatban nem változtak érdemben, azonban jelentős javulás Svájc német nyelvű területein figyelhető meg, Magyarországon pedig mind az olvasás, mind a szövegértés területén ugrásszerű volt a pozitív változás 1997 és 2007 között. A magyarok számolási képességei ezzel szemben teljesen átlagosak, nálunk körülbelül azonos a nagyon jól számolók és a nagyon gyengén számolók aránya a felnőttek között. Ilyen szimmetria csak kevés országban figyelhető meg.

A táblázatok, formanyomtatványok, áruházi címkék információtartalmának megértésében nekünk kellett a legtöbbet fejlődünk. A 45 év felettiek könnyebben megértészhető bankokban, áruházakban, hivatalokban, mint a tőlük fiatalabban. Drasztikus különbség figyelhető meg a 45 év alatti és feletti lakosság körében a brosúrák, táblázatok, dokumentumok megértésében, ugyanakkor nincs érdemi különbség a 16–25 és 25–45 éves korosztály között, ők egyformán jók. Míg ebben a kategóriában 1998-ban csak sereghajtók voltunk, addig mára elértük az Egyesült Államok szintjét, igaz, nálunk inkább enyhe visszafejlődés figyelhető meg. Ezen a területen a Benelux államok és a skandináv térség jóval előttünk jár, ott viszont a lassú, de fokozatos fejlődés tendenciózus.

A kutatás egyik nagy meglepetése az lett, hogy az adatok és eredmények szerint a magyar nők szinte minden kompetenciájukban erősebbek, mint a magyar férfiak. Ez azt jelenti, hogy a magyar nők jobban olvasnak, jobban számolnak és ügyesebb problémamegoldók, mint a férfiak. Ezzel szinte az egész világon egyedül vagyunk, hiszen a legtöbb országban a férfiak legalább a számolásban megelőzik nőtársaikat.

VELÜNK ÉLŐ SZAKSZERVEZET

(Folytatás a 14. oldalról)

gondjai, melyek megoldását kötelességünk segíteni.

Szakszervezeti munkámhoz jelentős segítséget adott az a tapasztalat, melyet előző munkahelyeimen szereztem: a közép-, majd a felsőfokú tanítóképzés szolgálatában eltöltött évek az emberekkel való kapcsolatteremtéshez, a közéleti szerepléshez, megyei művelődési osztályvezetői tisztem szakszervezetünk közoktatás-politikai tevékenységéhez, a Művelődési Minisztériumban betöltött feladatköröm szervezetünk kulturális, művészeti munkájának támogatásához járult hozzá. *Összességében milyen volt számomra a szakszervezeti vezetőként eltöltött 15 év? Történeiben emlékeztető, sikereket és kudarckokat jelentő, helyes és téves döntéseket eredményező, a mindennapokban fárasztó, tanácskozásokban túltengő, sok, de szívesen végzett munkával járó, kapcsolatokban gazdag, életre szóló barátságokat adó, felemelő pillanatokat hozó, felejthetetlen élményekkel megajándékozó.*

1918-ban alapított, 1919-ben megszűnt, majd 1945-ben újjáalakult szervezetünk múltjának 55 éven át részese, 15 évig egyik aktív közreműködője voltam, húsz éve nyugdíjas tagja vagyok. Jelen lehettem 1968-ban a megalakulása 50. évfordulójának tiszteletére tartott emlékülésen, a 75., majd a 90. évfordulás ünnepségen módomban volt szólni a jelenlévőkhöz. Mostani írásomban szerettem volna megosztani a Pedagógusok Lapja olvasóival, szakszervezetünk jelenlegi munkásaival szakszervezeti tevékenységem néhány tapasztalatát. A múlt mindig tartogat a jelen számára megszívlelendő tanulságokat. Meggyőződésem, hogy az előtűnt álló évek további eredményeket hoznak szervezetünk, tagságunk, pályatársaink számára, és ígéretes jövőnk meg tudja haladni majd a tiszteletre méltó múltat.

Sárdi Lajos

Keressük azokat a nyugdíjas kollégákat, akiknek van egy jó története a Pedagógusok Szakszervezetéről. Írásaikat a milleii@pedagogusok.hu e-mail címre, vagy az 1417 Budapest, Postafiók 11 levélcímre küldhetik.

ARANY LÉPÉS A BALTAZÁR SZÍNHÁZBAN

Magas szintű művészeti képzés sérült embereknek

A Pedagógusok Lapja ritkán mutat be színházat. Annak, hogy a Baltazár Színházzal mégis kivételt teszünk, komoly oka van. A színház ugyanis egyedülálló művészeti tevékenységével a társadalmi integráció lehetőségét nyújtja sérült embereknek. Eddig tíz előadással bizonyították, hogy szervesen hozzátartoznak a magyar színházművészethez. Legközelebbi, november 27-i bemutatójuk címe: Arany lépés. Előadásaira az iskoláknak kedvezményes jegyeket biztosítanak.

Az 1998 februárjában alakult Baltazár Színház Magyarországon az egyedüli hivatásos színtársulat, amely értelmi sérült színészekből áll. A színház óriási szerepet játszik a fogyatékosok „másságának” elfogadtatásában, út az értelmi sérült emberek számára az állampolgárságba való integrálódáshoz. A társulatot a Baltazár Színház Alapítvány működteti, és azzal, hogy a fogyatékosokat háttérbe szorítja, és a művészi sorsot helyezi előtérbe, megteremti annak lehetőségét, hogy sérült emberek a tehetségükből éljenek meg. Működésének legfőbb mozgatórugója, hogy az előadásokat a nézők ne „ahhoz képest” ítéljék meg, hanem önmagukért.

Oktatási programjukat 1999-ben indították el, amellyel egészen új szemléletet alapoztak meg. Magyarországon – úttörőként – a sajátos igényű emberek számára megteremtették a nem terápiás célú, magas szintű művészeti képzést. 2005 óta a Baltazár Művészeti Központ mindenki számára nyitott.

A társulat célja, hogy a sérült emberek társadalmi megítélése megváltozzon, működésükkel társadalmi integrációjuk kultúráját kívánják megteremteni. Ezért a rendszeresen színházba járókon kívül olyan embereket is szeretnének a publikum soraiba bevonni, akik eddig nem látogattak más színházakat, de akiknek szociális érzékenységet a Baltazár Színház darabjai felébresztik.

A Baltazár Színház eddig tíz darabot mutatott be. Legközelebb november 27-én és 28-án a Millenáris Fogadóban (Budapest, Kis Rókus u. 16–20.) Elek Dóra rendezésében Vörös István Arany lépés című darabja kerül színre. Ebben Erdős Balázs, Horváth Szilvia, Janzsó Cecília, Keresztes Anna, Kovács Veronika, Kudari Réka, Medetz Attila, Müller Péter Szidi, Raffael Erzsébet, Szilvassy Márton, Taligás Anna és Vörös Ferenc mutatja meg tehetségét. Az Arany lépés arról szól, hogy ha valaki eltévedt a nagyváros útvesztőjében, az akadályok ellenére segítőtársaival mi módon találhatja meg a helyes utat és önmagát.

A jegyek alig kerülnek többbe, mint egy doboz cigaretta, sőt a 800 forintos árból csoportoknak és iskoláknak további kedvezményt nyújt a színház, már 500 forintért is élvezői lehetnek az előadásnak. Aki a darabot meg akarja nézni, vagy tanítványaival azt szeretné érzékelteni, hogyan kell az értelmi fogyatékosok „másságát” elfogadtatni a társadalommal, keresse Papp Beátát a 06-30-479-0580 telefonon.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS VETÉLKEDŐ KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

A Magyar Innovációs Szövetség ifjúsági programja, a THE (Tudományos Hasznos Emberi) második alkalommal hirdette meg a TeHÉtséges vagy?! online természettudományos versenyét, amelynek keretében az ország ezer középiskolájának csapatai mérhetik össze a tudásukat.

A Magyar Innovációs Szövetség szerint a www.the-online.hu portálon november 14-ig jelentkezhetnek a megmérettetésre azok, akik tudják, hogy mi az ipari ökológia célja, hány férőhelyes lehetett Artúr király kerekasztala és ismerik a klíma-kutatás legújabb eredményeit. Ilyen és több száz, hasonló kérdéssel találkozhatnak a jelentkezők, akiknek fedőnevet kell választaniuk, és egyénileg vagy csoportosan regisztrálniuk.

A jelentkezőknek nem árt figyelni, ugyanis mindössze 30 perc áll rendelkezésükre a teszt kitöltésére. Ebben egyaránt szerepelhetnek biológiai, földrajzi, csillagászati kérdések, ahogy műszaki újdonságok, felfedezések, szabadalmi alapfogalmak is. A rendszer a 30 perc lejárta után kiszámolja, hogy milyen arányban sikerült helyesen válaszolni. A döntőt december 2-án rendezik meg a Magyar Tudományos Akadémián, ahol a legeredményesebb tanulókkal büszkélkedő öt középiskola csapata mérheti majd össze tudását nívós zsűri előtt.

A Magyar Innovációs Szövetség nagyszabású tehetségkutató és tudomány-népszerűsítő programja, a THE 2008-ban indult útjára a Magyar Tudományos Akadémiával, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatallal, illetve az ipart képviselő néhány nagyvállalattal közösen.

Antal Lajos olyan játékos kedvű költő, aki műkedvelőnek tartja magát

Antal Lajos 1948-ban született Bodolyabéren. Általános iskoláit kis faluban és nagyközségben végezte, bányászvárosban érettségizett. Ebben az időszakban egy középiskolás versíró-pályázaton könyvet és díjat kapott.

Népművelőnek készült, tanító lett. Ahogy írja: „Szombathelyen, Kaposváron, Sopronban és Pécsen gyűjtöttem némi képzést személyiségem jelfogó antennáin keresztül. Részt vettem iskolaotthonos kísérletben, állami gondozottak nevelésében. Óvodaiskolai pedagógus, gyermek színjátszó csoport vezetője, diáksakktréner voltam. Mindeközben évtizedeken át az érdekvédelem katonájának is elszegődtem. Nem vagyok költő, csak játékos természetű műkedvelő. Írásaim fiókokban, dobozokban, kollégák zsebeiben, tanítványaim félrehajított vagy féltve őrzött irkáiban pihennek. Jó esetben lelküket és szellemüket edzették. Néha egy-egy szakirodalmi kiadványban, oktatófilmen előfordultam.”

ADVENTI ISKOLAMENTŐ

Adjonisten Iskolánk, Rózsadomb!
Koronádról hull a lomb.
Ékességed nem vesztheted,
Gyermekeid megmentheded,
Hogyha dolgozod mind megteszed,
amit teszel, azt hűn hiszed.
Illyés Gyula Iskola!
Rózsadombi nagy csoda!

Kedves Szülők, jó napot, jó napot!
Emeljünk mi kalapot!
Észrevettük, velünk jöttök,
Megköszönjük, hogy követtek.
Hogyha együtt most kitartunk,
Málom hegyén megmaradunk.
Illyés Gyula Óvoda!
Ide jöjjön, Kismama!

Adjonisten jó Gazda, jó Gazda!
Az marad, ha megadja
mindazt, ami még segíthet,
Nem azt, ami leépíthet.
Hogyha dolgát emígy teszi,
Kívánságunk véghezviszi.
Így minden pécsi iskola
Lehet gyermek otthona!

KOLLÉGÁKNAK, AKIK MÉG MINDIG TANÍTANAK

A sulitől mitől kellemes?
Töletek, ha szellemes!
Leáldozott a napunk,
Mi vesszük a kalapunk.
Van még néhány perc.
Kilenc, kis Ferenc.

Él még ez a nagy csoda:
Általános Iskola.
Isten tudja, hány éves,
Éljen soká az Édes!
Öregfiú, öreglány
Örökifjú valahány.

Hoz-e a jövő Mennyszágot?
Kívánságom hallgassátok:
Legyen tudás, mit oszthattok,
Kenyér, amit foszthattok,
Parázból tüzet gyújthassátok,
Mosolycsomagot bonthassátok!

Akadjon nálatok só,
Hogy ne legyen izetlen a szó!
Egy darab szappan, ami arra jó,
Lemossuk azt, ami nem ránk való!
Legyetek pihentek, egészségesekek,
Tartson az Isten jónak Benneteket!

MUNKABÚCSÚ – 2009.

Munkánk a gyermeknek annyit ér,
Amennyit lelkünk vele összeér.

Akkor lesz igazán barátkozás,
Ha eljön a szellemi találkozás.

Szellemünk és lelkünk is egymáshoz ér,
Ettől az életünk még többet ér.

Legyen ilyen e leírt találkozás,
Akkor is, ha nem kezdő barátkozás.

Akkor is, ha tán éppen búcsút jelent,
Szépítse meg ez e kétpernyi jelent!

Gál László

KÉKES

A kékesi hegyekben egy nyugdíjas pár jár,
Napsütésre, békességre s nyugalomra vár.
Évtizedeken át cipelték az élet nehéz köveit,
Most ők taposhatják a kövek hegyeit.
Útjukra velük megy madár, mókusz és a muflon is,
A fenyvesekben keringőz az ösvény magával visz.
Napsütötte csúcson boldogan járkálnak,
S gondolataik szabadon szárnyalnak.
Hívja őket zöldellő rét és tág tér,
Így nagy helyen sok jó lélek megbfér.
Erdei madarak dala könnyen dobant meg szíveket,
És várásol rideg hidegből meleget.
Estéknél csillagok boltoznak fölénk szunnyadó éjt,
Kárpótlást nyújtanak az elszálló évekért.
Hisz már 2010 nyarán járunk,
S még mindig csodára várunk!

Alkotó pedagógusok jelentkezését várjuk!

Sorsunk – mint minden emberé – az idő mélységeken mély kútjának vizébe merül. Ám élnek köztünk olyanok is, akik tollal, ecsettel, napi munkájuk mellett még egy vonalat húznak az öröklét falába, így téve tanúbizonyságot arról, hogy köztünk élnek. Nem akarnak hivatásos művészekké válni, mert elhivatott képviselői pályájuknak. Olyan pedagógusok ők, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a milleii@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”. Nincs annál szomorúbb, ha egy szülő elveszíti a gyermekét. Egyik kollégánknak fia idő előtt meghalt. Egy verset örök emlékül hátrahagyott. Azzal, hogy közöljük, megpróbálunk enyhíteni kollégánknak fájdalmán.

KEZDÉS NYOLC NULLA-NULLAKOR

Csaba tanár úr nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a mérnöki pályát választottam

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló irányítót adott a kezünkbe tudásvágyból, emberségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk, és amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért minden számunkban helyet adunk a visszaemlékezésnek. Novemberben *Kis Papp László*, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke mesél azokról a pedagógusokról, akiktől ő azt a bizonyos irányítót megkapta.

Általános iskolába egy kicsi baranyai faluban jártam, ahol szüleimmel és nővéremmel laktunk. Kedvenc tanárom *Arnold Rezső* volt, aki a földrajzot tanította. Szigorú volt, és felelőskor a tanult országra vonatkozó területi adatokat, a nagyobb városokat és a fontos ásványkincseket kérte számon. Bizony sokat kellett gyakorolni az adatokat és a városneveket. Délután, amikor kihajtottam a tehenet a legelőre, a kis tarisznyámban vittem a jegyzeteket, és – míg a tehen legelt – gyakoroltam a számokat és városneveket. A fővárosok nevére ebből az időből emlékezem a mai napig.

Pécsten jártam középiskolába. Kollégista voltam, a kollégium jó közösségformáló környezetet jelentett számomra. Jól kellett tanulni, mert ha egyes jegyet kaptam, azon a hétvégén megvonták a vasámap délutáni kimenőt. Ez felért egy tragédiával, mert nem mehettem el a focimeccsre. A Pécsi Dózsa akkoriban az első osztályban játszott, és jöttek megmérkőzni velük nagy csapatok is. Emlékszem, egyszer megvertük a Honvédot is, pedig akkor *Grosics* védte a ka-

puját. Kedvenc tanárom *Csaba István* tanár úr volt, aki matekot tanított. Csaba tanár úr nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a mérnöki pályát választottam, mert számtalanszor elmondta, hogy a matematika a mérnök számára nagyon fontos tantárgy. Szelíd erőszakot gyakorolva készítetett arra, hogy részt vegyek a Matematikai Lapok feladatmegoldó versenyein. Emlékszem, édesanyám nagyon büszke volt, amikor olvasta a nevemet a feladatokat jól megoldó diákok között.

A Budapesti Műszaki Egyetemen kedves professzorom volt *dr. Homoródi Lajos*, aki a fotogrammetria szaktantárgyat tanította az évfolyamon. Ez a tudományterület végigkíséri az életemet, mert professzor úr az államvizsgát követően meghívott a tanszékére tanársegédnek. Ezen a szakterületen szereztem a tudományos fokozatot, és a mai napig ezen tanítók és végzem a kutatómunkámat. Professzor úr precíz, pontos ember volt. Nála az előadások mindig pontosan nyolc órakor kezdődtek. Így mondta: „Kezds nyolc nulla-nullakor.” Emlékszem, a tanszék az első emeleten volt, az órák pedig a harmadik

emeleti tanteremben. Professzor úr begyakorolta, mikor kell elindulnia a tanszékéről, hogy pont nyolc nulla-nullakor benyisson a tanterem ajtaján. Nem tűrte a későn jövőket. Ez a pontosság rám is átragadt. Nem emlékszem, hogy egyszer is elkéstem volna egy órától vagy tanácskozásról. A professzor megkövetelte a tanársegédktől, hogy akinek nyolckor órája van, az fél nyolckor a tanszéki asztalánál üljön, és készüljön az órájára. Szigorúan ellenőrizte a pontosságot, és néhány kollégámtól a késései miatt vált meg. Sokszor hangoztatta, a mérnöki munkára a precizitás, a pontosság a legfontosabb jelzők. A Műegyetemen töltött diákéveim alatt rendszeresen sportoltam. A mai napig sok kedves emléket őrzök abból az időből. Akkoriban a MAFC kosárlabdacsapatában játszottam. A MAFC kosarasai a hatvanas években „menők” voltak, még bajnokságot is nyertünk. A kosárlabdával a kapcsolatom azóta is megvan, egy ideig a csapat tanárelnöke voltam. Fő feladatomban akkor a kosárlabdázó hallgatók vizsgára való felkészítésének megszervezése volt.

TANÍTÓ ÉS TANFELÜGYELŐ

Megkaptam a Néptanoda című újság 1885. évi teljes kiadását könyvbe kötve egy nyugdíjas kollégától. Azt gondoltam, ez lesz az Országos Iroda székházában létesítendő pedagógusmúzeum első darabja. Ám úgy tűnik, minden ígéret dacára – egyelőre – ez marad az egyetlen tárgy, amelyet kiállíthatnék. Ezért, no és azért, hogy lássuk, 1885 óta nem sok mindenben változtak a magyar oktatás gondjai, virtuális múzeumot nyitottam, minden lapszámban idézek a könyvből. Most a Néptanoda 1885. április 18-i számából.

Alapigazság, hogy azon nép, mely a tudományoknak hódol, minden tetteiben sokkal szerencsésebb, mint az, mely tán csak anyagi hatalmára és tekintélyére támaszkodik. De nemcsak szerencsésebb az ilyen nép, hanem főnállása is erősebb alapon nyugszik; mert az ilyen népnél a tudomány karöltve jár az erkölcsiséggel, hol pedig egy népnek társadalmi alapja a tudományban és az erkölcsiségben gyökeredzik, ott politikai viharok nem ronthatnak ellenállhatatlan erővel. A tudomány és az erkölcs oly honvéd, mely semmiféle ellenség elől nem hátrál. Nem hátrál sem azon politikai kormányok elől, melyek a népnek polgári jogokat, sem pedig azon egyházi főurak elől, kik a szellemnek és a lelkiismeretnek szabadságot nem akarnak adni. Ilyen honvéd legyen a tanító is! Legyen a tanító tudományos és erkölcsös egyén. Ennél fogva állása is sokkal tiszteltesebb lesz, ha néha anyagi tekintetben tán számalomra méltó állást foglal is el. A miveltség, karöltve az

erkölcsiséggel, oly nagy hatalmat képez, mely ellen minden ellenség hiába küzd. A mai kor azt mutatja, hogy az embernek társadalmi nagysága és méltósága nem függ a cím vagy születés fényétől, nem függ pedig azért, mert ilyen fényben nem ragyoghat az általános emberi boldogság csillaga; hanem igenis ott nagy és méltó az ember állása, hol a szív tisztasága, a szellem miveltsége, az ész hatalma és az ismeretek sokasága fénylik. Tiszta szívű és mivelt szellemű lenni, nem mulja felül erőnk. Ezek pedig a kellő eszközök állásunknak emelésére, ezeknek hiányában törekvésünk hiú fény után való vágyódás marad. (...)

A ki még nem volt vízben, soha nem tanul meg úszni; a ki soha nem írt, soha sem tanul meg írni. Éppen úgy van ez az erkölcsiséggel és a tudománnyal is. Valamint az iparosnak ismernie kell a mesterségéhez szükséges szerszámot; éppen úgy a tanítónak is ismernie kell az erkölcsiség és tudomány eszközeit. De nemcsak ismernie kell, hanem egyszersmind tudnia kell azokat felhasználni is. Igaz, a mai korban nem könnyű dolog ez! Sok küzdelemmel és fáradtsággal jár. De a lelkiismeretes és hivatalának magasztosságától áthatott tanító, mind ezen akadályokat leküzdi vagy elhárítja. (...)

Ha tehát a tanító jellemes és mivelt népnevelő, ha fáradhatatlanul buzog nemes és fontos teendőiben, lehetetlen, hogy a gyermekerege és a nép lelkében a tiszteletnek érzülete fel ne ébredjen. Az őszinte tiszteletnek természetes következménye pedig az elismerés.

CIVILIZÁCIÓS KIÁLTVÁNY

„Társadalomszerkezetünk nem különbözik lényegesen a közepesen fejlett európai országokban megszokottól.

Értékeink, civilizációs hangsúlyaink teszik a különbséget.

A kép, ami kirajzolódik, nem túl hízelgő számunkra.

Változás kellene, változtatni kellene, váltani kellene.

Hogyan?

Bármilyen is ez a civilizáció, a mienk.

Egylényegű velünk.

Ez annyit jelent, hogy csak mi tudjuk megváltoztatni.

Megítélésem szerint három, szerencsés esetben egymás hatását felerősítő út kínálkozik.

Nem rangsorban, hanem sorrendben a három lehetőség: az állami, a társadalmi és az egyéni változtatási szándék.

Kezdjük az elsővel.

A kirajzolódó képet látva szerintem indokolt lenne az, hogy a magyar politikában, illetve a magyar állam tevékenységében megjelenjen egy mentális-civilizációs vonulat.

Nem a többi helyett, hanem amellett.

A mentális-civilizációs politikai vonulat nehézsége, hogy egy politikai demokráciában az embereket arra kellene rávenni, illetve arra ösztönözni, hogy kicsit másként gondolkodjanak, mint ahogy, s kicsit másként éljenek, mint amiként ezt most teszik.

Bizonyos értelemben ellenükre kellene politizálni, de miután a demokratikus legitimitációt az emberek támogatása adja, ezért ez mindegyik politikai erő számára veszélyes út.

Ha a magyar állam egyszer elgondolkozna azon, hogy érdemes támogatni az embereket az önmagukra való odafigyelésben, akkor dönthetne: aki előtörténetében szűrővizsgálatokon vett részt, annak betegség esetén a társadalombiztosítás olcsóbban juttat gyógyszert, mint annak, aki ezt nem tette.

Ugyancsak az állami, politikai, civilizációs-mentális vonulathoz tartozna, ha a magyar állam nemcsak a különféle nemzeti tragédiák emlékezetének szimbolikus mezejében tevékenykedne, hanem érdekelné azt is, hogy mi van az éppen élő – s halni készülő – magyarok lelkében, agyában. S ami ott van, az miért van ott.

Ehhez szükség lenne a tudomány segítségére.

A magyar politikának és a magyar államnak kezdeményezni kellene egy átfogó magyar civilizációs kutatási projektet.

Ha létrejönne egy olyannyira szükséges civilizációs-mentális vonulat, akkor annak intellektuálisan lenne mire támaszkodnia.

A politika is hitelesebbé válhatna.

A következő lehetséges terület a társadalmi változtatási szándék.

Az a kép, ami a magyar civilizációról kirajzolódott, összesített adatokat tartalmaz, s úgy gondolom, hogy ezek az adatsorok elfedik a tényt, miszerint civilizációsan is több Magyarország létezik.

A magyar középosztály egy jelentős része olvassa azokat az életmódmagazinokat, internetes oldalakat, amelyek minden alkalommal tudósítanak az egészséges élet lehetőségeiről, s jórészt a felső középosztály fizetőképes kereslete működteti azokat a wellness szállodákat, amelyek életmég-hosszabbító életmódelemeket közvetítenek számunkra.

Ha az emberek érzékelné fogják, hogy az állam, a politika számára fontos az, hogy meddig élnek, s életükről miként gondolkoznak, akkor ez talán segítheti az önszerveződés fokozottabb kibontakozását.

Anélkül, hogy különösebben bárkinek ötleteket szeretnék adni, felhívnam a figyelmet arra, hogy az egyházaknak nemcsak alapfunkcióikban, hanem e téren is lehetne szerepük.

A társadalmi szerveződésnek egy másik lehetséges csoportja a nők.

A nők minden értelemben többet törődnek a testükkel, mint a férfiak – erről piaci alapon tanúskodhat a teljes fitness- és szépségipar.

A nők nagyon sokat tehetnek a férfiakért.

A férfiak azonban kell, hogy adjanak is valamit cserébe.

Például azt, hogy élnek az önkorlátozás lehetőségével, s ott rombolják az üveglapot, ahol az általuk létrehozottan éppen megjelenik.

Továbbra is úgy gondolom, hogy nem a példaszerűen felhozott lehetséges irányok a fontosak, hanem az, hogy a társadalmi önszerveződés világa az eddiginél dinamikusabban és határozottabban reagáljon mindarra, ami a magyar civilizáció problematikusságát jelenti.

Végül természetesen kínálkozik az egyéni út is.

Az állam, a társadalmi önszerveződés – különösen hezitálásra hajlamos emberek esetében – rá tud segíteni arra, hogy az emberek saját életük, saját beállítódásaik, saját értékeik tekintetében személyes döntéseket hozzanak.

A sok egyéni döntés összességében egy társadalom egészének közhangulatát képes befolyásolni.

A három út csak együtt lenne igazán hatékony.

Az első lépést szerintem a politikának, az államnak kellene megtennie, mert ő van abban a helyzetben, hogy társadalmilag tudatosan tervezhet, s eszközei is vannak arra, hogy terveit valóra váltsa.

Hazafias program és nagyralátó terv volna az, hogy éljünk.”

Gerő András történész Civilizációs Kiáltványában statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy önpusztító nemzet vagyunk, és erről mi tehetünk. Számba veszi hibáinkat: a magyarok hamarabb halnak, mintsem kellene, nálunk a közbeszéd rangjára emelkedett a rosszkedv és a panasz kultúrája, a pesszimizmus és a kishitűség öszoznépi jelenség. Nem bízunk senkiben, a szolidaritás helyett az önzés és az irigység uralkodik. Kevéssé tartjuk fontosnak a civil és politikai szabadságjogokat, érték szerkezetünkben kisebb szerepet játszik az önmegvalósítás. A magyar nemzet majd ezerévnvi nyugati kereszténység után is közelebb áll a keleti kereszténység szekuláris világához – vonja le a következtetést. Biztatásként hozzátesszi: rajtunk múlik, hogy a mostanihoz képest boldogabb országban élhetünk-e. A fenti részletek a közelmúltban megjelent kötetből valók.

ELKÉSZÜLT AZ ÚJ FELSŐOKTATÁSI TÖRVÉNY VITAANYAGA

Hoffmann Rózsa: A tanárképzésben visszaállhat az osztatlan képzés

Az új felsőoktatási törvény megszületéséig még hosszú az út, előreláthatólag május végén lát napvilágot. Az eddig elkészült vitaanyagot november 3-án ismertette a sajtóval Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár és Dux László, a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium honlapján olvasható vitaanyagból kiderül, a tanárképzésben visszaállhat az osztatlan képzés, új finanszírozási és gazdálkodási rendszer léphet életbe, az oktatói előmenetelben elismernék a minősített gyakorlatot.

Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár elmondta, keret-törvényt szeretnének megalkotni, amely a legfontosabb alapvetéseket tartalmazza, a részleteket miniszteri és kormányrendeletek szabályoznák majd. A mostani, száz oldalnál is nagyobb terjedelmű jogszabállyal szemben 52 oldalas koncepciót dolgoztak ki. Az új törvény megalkotásának célja a magyar felsőoktatás magas színvonalának, a versenyképes tudás megszerzésének biztosítása és az intézményrendszer gazdaságos működtetése – közölte az államtitkár, hozzátéve: értékalapú új felsőoktatási rendszert szeretnének kialakítani.

Kiemelt szerepet kap a minőség

Az államtitkár arról is beszélt, hogy a felsőoktatás minden területén – oktatás, kutatás, intézményi irányítás – kiemelt szerepet kap a minőség. E cél érdekében meghatározták az oktatók besorolásának kritériumait. Az intézményektől független szervezet őrökdi a minőségi követelmények betartása fölött, a már sok éve működő Magyar Akkreditációs Bizottság.

Hoffmann Rózsa beszélt arról is, hogy a felsőoktatási intézmények a jövőben is autonómiát élveznek az oktatás tartalmának és

mikéntjének, kutatásaik tárgyának és módszerének megválasztásában, valamint vezetőik kiválasztásában. A pedagógusképzésnek viszont a központilag szabályozott közoktatási rendszer lesz a „megrendelője”, ezért a pedagógusképzésben erőteljesebben érvényesül az állam szabályozó szerepe. Lapunk kérdésére, hogy ez pontosan mit is fog jelenteni, az államtitkár asszony azt felelte, a közoktatást struktúrájában és tartalmában át fogják alakítani.

Lehetőség lesz az egyciklusú képzésre visszatérni

Dux László felsőoktatási helyettes államtitkár a változtatások kapcsán kiemelte: az, amit 2005–2006-tól a bolognai folyamatra hivatkozva bevezettek, távol áll a szerződés eredeti szellemiségétől. Mint mondta, átgondolatlan, hajszolt átalakítás indult el, ezért rábízni az oktatásban érdekeltre, hogy döntsék el, mi szolgálja inkább az eredeti bolognai folyamat megvalósulását. Lehetőséget kívánnak adni arra, hogy ott, ahol ezt látják jobb megoldásnak, akár az egyciklusú képzésre is visszatérjenek.

Az államtitkárság az új felsőoktatási törvényről a szakmai szervezetekkel, a szakszervezetekkel és a hallgatókkal is egyeztetni kíván, a javaslatokat és a hozzászólásokat december 10-ig várják. A koncepció januárban kerülhet a kormány, áprilisban pedig a parlament elé – jelezte Hoffmann Rózsa. Az új felsőoktatási törvény május végére születhet meg.

Volt miniszterek véleménye a koncepcióról

Hiller István volt oktatási és kulturális miniszter visszavonná a tervezetet, Pokorni Zoltán egykori tárcavezető pedig azt reméli, hogy az oktatási államtitkárság nem teszi majd tönkre az elmúlt évek felsőoktatási eredményeit.

Gyermekvédelmi Konferencia 2010

Időpont: 2010. december 7., 8.30–16.00

Helyszín: Károlyi-Csekonics Rezidencia
1088 Budapest, Múzeum u. 17.

A konferencián a téma jeles szakértői adnak elő, többek között Dr. Gloviczki Zoltán Közoktatásért Felelős Helyettes Államtitkár, Aáry-Tamás Lajos, az Oktatási Jogok Biztosa, Dr. Takács István az UNICEF Magyar Bizottsága elnöke.

Részvételi díj: 11 900 Ft + 25% áfa (14 875 Ft)/fő

Bővebb információ:

www.complex.hu/go/gyermekvedelmikonferencia

Complex

Wolters Kluwer csoport

A programváltoztatás jogát fenntartjuk! A konferencián történő részvételhez étel- és ital fogyasztás is tartozik, melyet az ár tartalmaz, de annak közterheit a Kiadó nem vállalja át.

KÜLÖNADÓ: VISSZAMENŐLEG ÖT ÉVRE

Aki nyugdíjba vonul, az ne tartozzon a 98 százalékos különadóról szóló jogszabály hatálya alá, bizonyos esetben a kétmilliós plafon 3,5 millió forintra emelkedjen és 2010 helyett már a 2005-től számított adóévre is vonatkozna a javaslat – ismertette a végkielégítésekre vonatkozó 98 százalékos különadó kapcsán indítványának módosításait *Lázár János* az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács november 8-i ülésén.

A bejelentések előtt a Fidesz képviselőcsoportjának vezetője emlékeztetett, az áprilisi parlamenti választás kampányában a Fidesz és szövetségesei megígérték, ha nyernek, akkor a pófátlanul kifizetett, jó erkölcsbe ütköző, ízléstelen mértékű végkielégítéseket visszaszerzik. Erre a választási ígéretre hárommillió ember adta a szavazatát – tette hozzá, hangsúlyozva, hogy egy országban a demokráciát nem gyengíti, hanem erősíti a választási ígéret betartása.

Adóznak a horribilis pénzeket lenyúlók

Lázár János az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács hétfői ülésén azt is közölte, a visszamenőleges hatály képviselőtársai és a társadalom többségének támogatását is bírní fogja. A Fidesz frakcióvezetője aláhúzta: a múlt heti egyeztetések rávilágítottak arra, hogy külön kell választani az aktív korú és a nyugállományba vonuló munkavállalókat a végkielégítések adóztatása kapcsán. A politikus szerint nem cél azon közzolgák megsarcolása, akik ledolgoztak 35-40 évet. Nem az a cél, hogy nyugdíjba vonuló pedagógusokat, mozdonyvezetőket, rendőröket, egyetemi tanárokat, buszsofőröket adóztassanak, hanem az, hogy azon állami és önkormányzati vezetők, akik visszaéltek a társadalmi bizalommal, ne nyúlhassanak le horribilis pénzeket.

A továbbra is kétmillió forintos összeghatárral érintettek közé tartoznak az állami vezetők, a polgármesterek, a jegyzők, a főjegyzők, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok vezető

tisztviselői, felügyelőbizottságának tagjai. Hozzáfűzte, adóügyekben öt év az elévülési idő, és ha a különadót adónak tekintik, akkor öt éves elévüléssel érdemes számolni. Megjegyezte, a társadalom és az érdekképviseletek véleményének figyelembevétele nem szégyen, hanem erény. A különadóval kapcsolatos vitát a politikus az elmúlt húsz év egyik legfontosabb vitájának nevezte.

Lázár tárgyalni fog az állami cégek szakszervezeteivel

A 3,5 millió forintos összeghatárral kapcsolatban a politikus megjegyezte, mérlegelés tárgya lehet hosszú távon, hogy az éves átlagbérhez kapcsolódjon az összeghatár kiszámítása. A frakcióvezető bejelentette, azt is kezdeményezi, hogy azokra, akik nyugdíjba vonulnak, ne terjedjen ki a 98 százalékos különadóról szóló jogszabály hatálya.

Lázár János közölte, ha javaslata elnyeri az érdekképviseletek támogatását, akkor indítványozza, hogy az Országgyűlés költségvetési bizottsága módosító javaslatként még hétfőn terjessze azt a parlament elé. Hozzáfűzte, az állami cégekben érdekelt szakszervezeteknek azt tudja felajánlani, hogy a következő hetekben – a költségvetési vitával párhuzamosan – kész leülni velük tárgyalni, és kormányparti frakcióvezetőként minden befolyását latba veti, hogy az állami cégek bérrendezési és bérezési struktúráját áttekintsék, szerinte ugyanis anomáliák vannak az egyes cégek között.

További problémának nevezte, hogy az elmúlt években több olyan oktatási, szociális és egészségügyi intézmény jött létre újonnan, amelyeket kiszerveztek az állam világából. „Az állam akkor jár el méltányosan, hogyha ezek adott esetben újra állami érdekkörbe kerülhetnek más megoldás hiányában” – mondta, példaként említve a nem működő kórházi gazdasági társaságok dolgozóinak sorsát. Ha ilyen intézmények visszakerülnek az állam fenntartása alá, akkor a dolgozóikra vonatkozó „védőszabályokat” újra kell gondolni – jegyezte meg, hozzáfűzve, hogy akár tízezres nagyságrendű munkavállalói körrel is szó lehet.

Munkavállalói oldal: a felmentési időre se vonatkozzon az adó!

Az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács munkavállalói oldala szerint a szabadságmegváltás mellett a felmentési időre járó juttatásoknak is ki kell kerülniük a 98 százalékos különadó hatálya alól. *Fehér József* a tanács hétfői ülésén a munkavállalói oldal álláspontját ismertette közölte: az öt évre visszamenőleges hatályt elutasítják. Változatlanul maradtak kérdések, fenntartások – jelentette ki Lázár János Fidesz-frakcióvezető a bejelentése után. *Varga László*, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának vezetője azt mondta, a bejelentett változások nem oldják meg az alkotmányossági problémát, az összeghatár pedig megbélyegző. *Gaskó István*, a Liga elnöke azt indítványozta, hogy a különadó kérdését tárgyalják meg az Országos Érdekegyeztető Tanácsban is.

Az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács önkormányzati oldala támogatta a különadóról szóló törvényjavaslatot a módosítani javasolt formában.

Pedagógusok Szakszervezete Bács-Kiskun Megyei Alapszervezeteinek Szövetsége
6000 Kecskemét, Deák F. tér 5.
TÁMOP-2.5.1-07/1-2008-0077 Megújuló tudás, megújuló szakszervezet

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Az *Új Magyarország Fejlesztési Terv* keretében, az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg a Pedagógusok Szakszervezete Bács-Kiskun Megyei Alapszervezeteinek Szövetségében a tisztviselők és a tagok képzése.

A TÁMOP-2.5.1-07/1 jelű pályázat célja, az érdekképviseleti szervezetek kapacitásának fejlesztése. A szakszervezetek humán erőforrás és szakértői kapacitásának megerősítése, valamint a működés hatékonyságának növelése szervezettefejlesztés útján, annak érdekében, hogy az érdekegyeztetésben és a szociális párbeszédben hatékonyabban tudjanak részt venni, érdekeiket megjeleníteni, érvényesíteni.

A projekt tartalmi megvalósulása:

- Nyitó konferencia 2008. november 22.
- Szakszervezeti kézikönyv megírása, nyomtatása
- Szakszervezeti képzések
- Interaktív portál elkészítése www.pszbacs.hu
- Számítástechnikai képzés (ECDL vizsga)
- Angol nyelvi képzés (nyelvvizsga)
- Értékelő konferencia
- Tréningek
- Gender Workshopok
- Bipartit kapcsolatfelvétel egy brüsszeli régiós pedagógusok szakszervezettel
- Záró konferencia 2010. október 09.

A pályázaton elnyert 45 millió Ft, az elszámolható költségek mértékének 100%-a, vissza nem térítendő támogatás.

Támogató szervezet:
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Közreműködő szervezet:
ESZA – Európai Szociális Alap Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.